LATVIA
Latvian Newspaper
Publishéd under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl.". Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation: 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/D., Dominikus - Zimmermannstr. 2.

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 38 (262)
Otrdien, 1949. g. 5. aprīlī

Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa; kopas vecākais M. Čulītis. Galvenais redaktors K. Rabācs (šobrīd darbā neatrodas); galv. redaktora vietn. M. Čulītis. Redaktori: B. Ķīselis, A. Liepa, H. Mindenberga. Redakcijas adrese: Günzburg/D., Dominikus Zimmermannstr. 2 (tālrunis 84).

SADARBĪBAS CEĻŠ KĻŪST PLATĀKS

LNP prezidijā baznīcas pārstāvis nomaina presi

20 REZOLŪCIJU LATVIEŠU NACIONĀLĀS PADOMES OTRĀ DELEGĀTU KOPSAPULCĒ ESLINGENĀ

Priekš gada sāktais visu trimdas organizāciju sadarbības ceļš, labā saprašanās gribā soli pa solim ejot, lēnām kļūst platāks. Šo pārliecību no jauna stiprināja LNP otra delegātu kopsapulce 2. un 3. aprīlī Eslingenā. Gan arī šoreiz vēl uzskatu pretišķību izlīdzināšana prasīja daudzas stundas, atraujot tās ražīgam darbam, tomēr tautieši no Vācijas tālākās svešniecības gaitās var doties ar apziņu, ka LNP ir dzīvot spējīgs augstākais latviešu politiskais organs trimdā un iecerēto mērķu tālākā īstenošana tagad ir atkarīga no uzticības un aktīvākas sekošanas LNP aicinājumiem un norādījumiem.

LNP prezidijā ievēlēja J. Celmu un V. Janumu no „Daugavas Vanagiem", J. Lavenieku un V. Lambergu no LCP, A. Klīvi un V. Bastjāni no Latvijas Centrālās Padomes, R. Liepiņu no LSK, J. Ķullīti kā baznīcu pārstāvi un A. Endziņu kā pretestības kustības pārstāvi. Līdzšinējā preses pārstāvja L. Bērziņa vietā prezidijā nāk baznīcu pārstāvis, jo mūsu turpmākās gaitās un emigrācijā tieši baznīcas un reliģisko organizāciju atbalstam būs izšķirēja nozīme. Līdzšinējā prezidija ievēlēšana gandrīz turpmākajiem divi gadiem gandrīz līdzšinējā sastāvā reizē ir atzinība aizvadītajam LNP darba posmam un uzticības apliecinājums nākotnei. Sanāksme pieņēma noteikumus prezidija, kopsapulces un mandātu komisijas darbībai un 20 rezolūcijas un ieteikumus, kas dos vadlīnijas prezidija tālākai darbībai.

Darbu ievadot, kopsapulces delegāti pulcējās dievkalpojumā. Sirmais archibīskapa tēvs tieši sesijas atklāšanas dienā pārkāpa 79. gada slieksni, saņemot turpat simtu apsveicēju un visu LNP locekļu sirsnīgākos laimes vēlējumus. Delegātu sapulces prezidija priekšsēdis R. Osis, atklājot darba sēdi, dedzīgos vārdos aicināja visus LNP locekļus trimdā pacelto nacionālo karogu, vienprātībā strādājot, nonest tēvuzemē, lai tas tur plīvotu paaudžu paaudzēs. LNP noorganizēšana ir lielākais trimdā veiktais darbs, kas tagad pulcē visus spēkus Latvijas atgūšanai. Arājs, kas pavasarī kaisa graudus, ražu ievāc tikai rudenī, un tā arī LNP darba nozīme īsti būs redzama tikai Latvijā. Tādēļ maldās tie, kas cenšas pārmest LNP bezdarbību. „Šodien mums vajadzīgi cinītāji un nevis varas gribētāji," uzrunu beidza R. Osis, aicinot visus nākt un strādāt, nevis agrākas varas pārākuma apziņā nostāties malā. „Cīņai par brīvību mums jāmeklē un jāatrod ceļi, tādēļ izlūgsimies, lai Dievs svētī Latviju."

STUDENTU PĀRSTĀVJU SKAITS TRĪSKĀRŠOTS

Mandātu komisijas darbs un mandātu apstiprināšana kopsapulcē prasīja vairākas stundas, tā ka īstā darba sēde varēja sākties tikai pl. 15. Ar nelielām pārmaiņām organizācijas uz LNP kopsapulci bija sūtījušas agrākos pārstāvjus. Latviešu studentu centrālai savienībai līdzšinējā viena pārstāvja vietā LNP turpmāk piešķīra trīs balsis. Latviešu veco strēlnieku pārstāvi J. Goldmani pielaida sesijā bez balsstiesībām, nododot jautājuma galīgo izšķiršanu Cīnītāju apvienībai. Latviešu mākslinieku apvienības un vēl trīs organizāciju lūgumu uzņemt tās LNP kopsapulce noraidīja. Par novērotāju pielaida Austrijas latviešu pārstāvi O. Siktaru. Sesijā no 60 pilntiesīgiem locekļiem piedalījās 56. Delegātu kopsapulces vadībā ievēlēja līdzšinējos — par priekšsēdi R. Osi, bet par vicepriekšsēdi J. Ķullīti un J. Niedru, bet sanāksmes beigu posmā, kad J. Ķullīti ievēlēja LNP prezidijā, viņa vietā vienbalsīgi izraudzīja R. Kociņu.

Plašu pārskatu par LNP prezidija vispārējo darbību un kultūras jautājumiem sniedza priekšsēdis J. Celms. Prezidijs vadījies no pirmās kopsapulces norādījumiem un rezolūcijām. Darbojusies ārējā, ārējās informācijas, emigrācijas, finanču un saimniecības, kultūras, nodarbināšanas, preses un propagandas un sabiedrisko lietu daļa. Visu šo nozaru darbība, dažādie lēmumi, iesniegumi un praktiskie veikumi presē jau vairākkārt apgaismoti, pa daļai LCK darbības atreferējumos. Pārskats rāda, ka LNP prezidijs centies ātri reaģēt uz mūsu trimdas dzīves problēmām, bet darbībā tomēr nevar noliegt zināmu parallēlismu LCP un LCK funkcijās. Nākotnē jāvēlas, lai abas organizācijas darbību vairāk centrētu katra savā īpatnējā virzienā. J. Celma pārskatam sekoja R. Liepiņa un V. Lamberga sīkāki iztirzājumi par starptautisko politisko stāvokli un emigrāciju un latviešu organizēšanos citās zemēs.

BRĪVĪBAS STUNDA TUVOJAS

Starptautiskā politiskā stāvokļa vērtējumā LNP ārējās daļas vadītājs R. Liepiņš resummēja uzskatu, ka Baltijas valstu centieni par brīvības atgūšanu lēni, bet soli pa solim tuvojas īstenošanai. Būtu tomēr pāragri zīlēt drīzu atgriešanos dzimtenē. Aktīvāku iestāšanos par mūsu tiesībām kavē līdzekļu trūkums. Ar nožēlošanu nācies atteikt lietuviešu aicinājumu sūtīt līdzi latviešu pārstāvjus lietuviešu delegācijai, kas devusies uz ASV ar īpašu propagandas misiju. Trūcīgie līdzekļi arī kavējuši mūsu pārstāvju ilgāku uzkavēšanos UN sesijas laikā.

Baltijas valstu trimdas pārstāvju cieša sadarbība un aktivitāte brīvības atgūšanai izraisījusi austrumu varas pretakcijas. Šveicē kāds Gabris un Balodis uzstājas kā lietuviešu

(Beigas 2 lpp.)

Karavīru jautājums Ženēvā izšķirts pozitīvi

LNP delegātu kopsapulces laikā Eslingenā R. Liepiņš saņēma sūtņa A. Feldmaņa vēstuli ar paziņojumu, ka IRO galvenā štābā Ženēvā latviešu karavīru skrīningu un izceļošanas jautājums izšķirts pozitīvi. Latviešu leģionārus, kas mobilizēti piespiedu kārtā, IRO atzīs par bona fide bēgļiem. Sīkākas, oficiālas instrukcijas gaidāmas tuvākās dienās. Šo paziņojumu LNP delegāti uzņēma aplausiem un sūtnim J. Feldmanim, kas Ženēvā nenogurdams darbojies, lai panāktu mūsu bijušo karavīru tiesību atzīšanu, nosūtīja atzinības apliecinājumu un apsveikumu sakarā ar viņa iecelšanu par sūtniecības vadītāju Vašingtonā.

150.000 dievlūdzēju pāvesta jubilejas mesē

Pāvests Pijs XII svētdien atzīmēja 50 gadu priestera jubileju. Svinības sākās jau sestdien, kad Svētais Tēvs teica īsu uzrunu 50.000 skolniekiem Belvederas pagalmā Vatikānā. Svētdien Sv. Pētera bazilikā pāvests nolasīja divi meses — tā saucamo zelta mesi, veltītu savai jubilejai, un otru, kurā aizlūdza par notiesāto kardinālī Mincenti. Pētera baznīcā bija ieradušies apmēram 50.000 dievlūdzēju, jo vairāk ieejas karšu nebija iespējams izdalīt. Vairāk nekā 100.000 cilvēku dievkalpojumam sekoja Sv. Pētera laukumā. Kad pēc mesēm pāvests parādījās uz dievnama balkona, lai izdalītu svētību „urbi et orbi", atskanēja skaļas gaviles. Kaut kur laukuma malā daži sāka dziedāt katoļu himnu „Te Deum laudamus". Drīzi vien dziesma atskanēja no 100.000 krūtīm, un varenas skaņas plūda pāri visai Romai. Diplomātiskā korpusa vārdā pāvestu apsveica Kolumbijas vēstnieks Karloss Velecs.

ASV ierosināts Mekartura plāns

Republikāņu partijas kandidāts prezidenta amatam Harolds Stasens Mesačusetas techniskajā augstskolā teiktajā runā ierosināja Mekartūra plānu Āzijai, lai apkarotu turienes komūnismu. Stasens domā, ka pēc Maršala plāna realizēšanas Savienotajām Valstīm vienu daļu savu rūpniecības ražojumu un naudas vajadzētu ieguldīt Āzijā. Lai stātos pretim komūnismam, katru gadu vajadzētu izdot vismaz vienu miljardu dolaru, pie kam palīdzība būtu izsniedzama „individuāli un to nevajadzētu pakļaut kādai centrālai iestādei". Kā piemēru Stasens minēja propagandu ar skrejlapām, ko varētu izkaisīt no lidmašīnām un baloniem, pastāvot izdevīgam vējam. Runas beigās amerikāņu politiķis izteica domu, ka varētu, varbūt, nodibināt arī īpašu Atlantika banku, kuras uzdevums būtu stabilizēt atsevišķo Āzijas valstu valūtas.

Protesta notas Ungārijai, Rumānijai un Bulgārijai

Savienotās Valstis un Lielbritanija vienlaicīgi iesniedza vienāda satura ļoti asā formā ieturētas notas Bulgārijai, Rumānijai un Ungārijai. Vašingtona un Londona pārmet tautas demokratijām, ka tās iznīcinājušas savā zemē visas cilvēka tiesības, apspiež preses un reliģijas brīvību, likvidējušas demokratiskās partijas un pakļāvušas tās komūnistu diktātam. BBC sakās zinām, ka ASV un Lielbritanija „kaut ko pasāks", ja Ungārija, Bulgārija un Rumānija notas noraidīs. Tiesības iejaukties trīs minēto valstu iekšējās lietās Vašingtonai un Londonai dod miera līgumi, ko līdzi parakstījušas arī abas lielvalstis.

Jaunas masu apcietināšanas Bulgārijā un Ungārijā

NO BELGRADES PAZŪD SATELĪTVALSTU DIPLOMĀTI, BET AUSTRUMVĀCIJĀ ORGANIZĒ „ĀRZEMNIEKU LEĢIONU"

Skopās ziņas, kas šad tad izlaužas cauri dzelzs priekškaram, liecina, ka Padomju Savienības satelītvalstīs „viss nav tik labā kārtībā", kā to apgalvo Kremļa propaganda. Par tīrīšanām Polijā un Čechoslovakijā jau dzirdēts. Vienu laiku pat runāja, ka diez vai ilgi noturēsies valsts prezidents Gotvalds. Masu apcietināšanas tagad sākušās Bulgārijā un Ungārijā, bet no Belgrades „pazuduši gandrīz visi satelītvalstu diplomāti".

Par apcietināšanām Bulgārijā pirmā pasauli informēja dienvidslavu oficiālā ziņu aģentūra „Tanjug". Vairāk nekā simts bulgāru, kas ieņēma svarīgus posteņus pārvaldes aparātā un partijā, pagājušās nedēļas beigās slepenā policija apcietinājusi Sofijā, apvainojot viņus par spiegošanu „imperiālistiskām nācijām". Nežēlastībā esot kritis arī Bulgārijas ministru prezidenta vietnieks un bulgāru komūnistu partijas politbiroja loceklis Trajco Kostovs, kam uzlikts mājas arests. Kostovs esot arī atcelts no visiem amatiem. „Tanjug" apgalvo, ka gandrīz visi apcietinātie bijuši nesamierināmi Tito ienaidnieki.

Labi informētā amerikāņu ziņu aģentūra UP sakās zinām, ka Bulgārijā pēdējās nedēļās risinoties slepena cīņa par ministru prezidenta un bulgāru komūnistu vadoņa Dimitrova eventuālu pēcnieku. Lai gan tautai pagaidām stingri slēpj, Sofijā tomēr nav vairs nekāds noslēpums, ka Dimitrovs jau kopš vairākiem mēnešiem nopietni sirgst un tikai ar lielām pūlēm un piespiešanos var izpildīt savus amata pienākumus. Bulgāru jaunās paaudzes komūnisti nodibinājuši triumvirātu, kas uzsācis cīņu pret Kostovu, lai tas nevarētu ieņemt Dimitrova vietu. Šai triumvirātā ietilpst iekšlietu ministrs Antons Jugovs, partijas sekretārs un kultūras lietu ministrs Vulko Červenkovs un valsts kontroles komisijas priekšsēdis Georgijs Čankovs. Kostovam viņi piedēvē nacionālas tendences, kas Bulgārijā nozīmē arī nosliešanos Tito pusē. Informētas aprindas izsakās, ka jau vistuvākajā nākotnē sagaidāma visa partijas un pārvaldes aparāta rūpīga tīrīšana. No Šveices ziņo, ka tīrīšana pašreiz sākusies ungāru armijā un aizsardzības ministrijā. Vairāki simti augstu virsnieku apcietināti, citi turpretim no armijas izslēgti.

Lai gan ārzemju laikrakstu pārstāvji, kas ilgāku laiku uzturējušies Belgradē, ziņo, ka Dienvidslavijā dzīve rit mierīgi un nav samanāms nekāds uztraukums vai saspīlējums, cita informācija tomēr liecina, ka kominforms gatavojas „kaut ko pasākt" pret Tito. Šo pieņēmumu sevišķi apstiprina tas apstāklis, ka Ungārija un Bulgārija hermētiski noslēgusi savas robežas ar Dienvidslaviju, aizliedzot jebkādu satiksmi. Var, protams, būt, ka šī rīcība izskaidrojama ar tīri saimnieciskas dabas spaidiem, ko kominforms pasācis pret Tito, bet nav izslēgts, ka aiz visa tā slēpjas nevis draudi, bet pavisam reāli apsvērumi.

Otrs interesants apstāklis vērojams pašā Belgradē, ko „neuzkrītošā kārtā" atstājis Padomju Savienības vēstnieks un visu satelītvalstu sūtņi. UP pārstāvis šo informāciju pārbaudījis personīgi, apjautājoties Čechoslovakijas, Polijas, Bulgārijas, Rumānijas, Ungārijas, Albānijas un Padomju Savienības sūtniecībās pēc misiju šefiem. Izrādījies, ka tie jau priekš vairākām nedēļām Dienvidslaviju atstājuši. Padomju vēstnieks Anatolijs Lavrentjevs uz Prāgu izlidojis pat janvāra beigās. Austrumu bloka diplomātu pazušanu no Belgrades, kā Reuters ziņo, „ar interesi" konstatējuši arī rietumvalstu sūtņi, neveltījot tai tomēr nekādu lielu ievērību.

Liekas, ka arī pašu Tito kādreizējo sabiedroto pazušana neuztrauc ne mazākā mērā. Viņš jau kopš kāda laika pavada atvaļinājumu Brijoni salā Adrijas jūrā, kur sestdien pieņēma lielāku slovēņu un kroātu delegāciju. Uzrunā Tito kategoriski atsauca ziņas, it kā viņš būtu ievadījis sarunas ar rietumiem, nosaucot šādas valodas par „melīgām baumām", ko par Dienvidslaviju izplata kā kapitālisti, tā sociālisti. Uzrunas beigās Tito pasvītroja, ka Dienvidslavija pastāvēs un veiks arī savu piecgades plānu, neraugoties uz visiem spaidiem no ārienes. Dienvidslavu komūnistu partijas oficiozs ar virsrakstiem pāri visām sešām slejām vairākas dienas no vietas turpina iespiest ļoti asā valodā ieturētus rakstus, kas vērsti pret kominformu. Informētas aprindas domā, ka Tito devis rīkojumu sākt pretpropagandu, lai sagatavotu dienvidslavus tā saucamās „tautas frontes" kongresam, kas

(Beigas 3. lapp.)

VIDĒJOS AUSTRUMOS „KAUT KAS" NOTIEK

KAIRO IZSLUDINĀTS TRAUKSMES STĀVOKLIS, BET SĪRIJĀ VĒL VIENMĒR NAV VALDĪBAS

Informācija no Kairo, Beirutas, Jeruzalemes un Ankaras liecina, ka Vidējos austrumos „kaut kas notiek". Pēc valsts apvērsuma Sīrijā ārzemju laikrakstu korespondenti ziņo, ka daudzās arabu valstīs sākušies priekšdarbi kādiem notikumiem, kas var radīt ievērojamas pārmaiņas spēku samēros šai stratēģiski svarīgajā apgabalā. Par pašreizējo notikumu attīstību visvairāk šķiet nobažījusies Ēģipte.

Pēc neveiksmes Palestīnā karalis Faruks kļuvis divtik piesardzīgs kā agrāk. Liekas, viņš beidzot sapratis, ka austrumnieku daudzvārdība un 20. gadsimteņa reālitātes ir divi nesavienojamas lietas. Ne velti Ēģipte bija gandrīz vienīgā valsts, kas visvairāk cieta Palestīnas konfliktā. Seno faraonu pēcnieks ar kaunu bija spiests ne vien kapitulēt skaitliski mazās Izraēlas valsts priekšā, bet arī parakstīt padošanās līgumu Radosas salā, lai ēģiptiešu leģions, pametis visus smagos ieročus, varētu „militāri neapkaunots" atvilkties no Negebas tuksneša. Tāpēc tagad Faruks vairs nevēlas ne ar ko riskēt. Ievērojot pēdējos notikumus Sīrijā, Kairo izsludināts trauksmes stāvoklis. Visas valdības iestādes, pastu, telegrafu un svarīgākos satiksmes centrus okupējusi policija un karaspēka vienības. Pilsētas ielās patrulē tanki un bruņotie automobiļi. Oficiālajā paskaidrojumā teikts, ka šie piesardzības līdzekļi ievesti „zināmu notikumu dēļ Vidējos austrumos".

„Zināmos notikumus" vismaz pagaidām var attiecināt vienīgi uz Sīriju. Kopš pagājušās nedēļas, kad pulkvedis Caims izdarīja valsts apvērsumu, stāvoklis Sīrijā vēl joprojām ir visai neskaidrs. Liekas, ka pulkvedim daudz vieglāk bija padzīt valdību, arestēt kabineta locekļus un atlaist parlamentu nekā par jaunu ievest kārtību. Piektdienas vakarā Caims lika nolasīt Damaskas radiofonā proklamāciju, ka jaunā valdība jau nodibināta. Bet svētdienas rītā šo informāciju vajadzēja atsaukt. Izrādījās, ka daudziem vecajiem sīriešu politiķiem mugurkauls ir daudz stingrāks nekā Caims to varēja iedomāties. Valdības galvas pienākumus atteicās uzņemties līdzšinējais parlamenta priekšsēdis, un atteikšanās rakstu neparakstīja valsts prezidents.

Pulkvedim Caimam zināmas grūtības sagādā arī pārējās arabu valstis. AFP ziņo, ka Saudi Arabijas karalis Ibn Sauds piesūtījis Sīrijas apvērsuma organizētājam īpašu rakstu, kurā viņš darīts atbildīgs par agrākā valsts prezidenta dzīvību. Šim iesniegumam esot pievienojušās arī pārējās arabu valstis. Skaidrs, ka arabu pasaules vienprātīgā nostāšanās pret Caimu lielā mērā sasaista viņam rokas paša zemē. Vēl pilnīgi neskaidrs cits svarīgs faktors, kas var likt notikumiem attīstīties pavisam citā virzienā. Tās ir ASV un Lielbritanijas intereses. Ja Vašingtonai vai Londonai Caima rīcība liksies aizdomīga, notikumi Sīrijā var pēkšņi ieiet atkal vecā gultnē. Tad laikam nelīdzēs arī Transjordānas karaļa Abdullas speciālā pilnvarotā pulkveža Atalas misija, kas cieši saistās ar senajiem Lielsīrijas sapņiem. Informētas aprindas sakās zinām, ka Atala speciālā lidmašīnā ieradās Damaskā piektdien un gandrīz veselu diennakti apspriedās ar Caimu. Sestdienas priekšpusdienā viņš atkal aizlidoja uz Amanu.

Padomju pirāti Baltijas jūrā

„Newsletter" ziņo no Stokholmas, ka Baltijas jūras dienvidu ūdeņos un ap Bornholmas salu pēdējos trīs gados pazuduši bez vēsts 7 mazāki zviedru kuģi ar 26 jūrniekiem. Pastāv dibinātas aizdomas, ka krievu kontrolētajos ūdeņos sācies jauns pirātisma veids. Pirms otrā pasaules kara Baltijas jūrā bez vēsts nav pazudusi pat neviena lielāka zvejas laiva, no kuras nebūtu atrastas kādas pēdas.

Aģentūra ziņo, ka uz klīstošām mīnām arī šie kuģi nevar būt bojā gājuši, jo Baltijas jūra ļoti rūpīgi trallēta un manītas tikai dažas atsevišķas mīnas pēc ļoti spēcīgām vētrām, kas dažu dienu laikā visas iznīcinātas. Daži pazudušie zviedru kuģi turpretim gājuši bojā neizskaidrojamos apstākļos pilnīgi mierīgā laikā no noslēpumainām eksplozijām.

1947. gadā ūdeņos ap Bornholmas salu pazuda zviedru kuģis „Sten Sture" ar 18 komandas locekļiem. 1948. g. februārī kuģi „Ivan" un „Kinnekulle" reizē atstāja Ustkas ostu Polijā, lai dotos uz Zviedriju. Abi pazuda. Vēlāk Zviedrijas krastā jūra izskaloja dažas „Ivan" bojas, bet „Kinnekulle" atrada peldam jūrā bez komandas. Tas bija pazu-

(Beigas 3. lapp.)

LATVIJA

Nr. 26 (262) 1949. g. 5. aprīlī

Ar autora parakstu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

Kā mēs saprotam baznīcu un ko no tās gaidām

VĒSTULE „LATVIJAI" PAR LATVIEŠU DRAUDŽU DZĪVI ANGLIJĀ UN KANĀDĀ

Ir tikai viens Dievs, bet ir daudz baznīcu, kas Dievam kalpo. Katrā darbā ir savas stiprās un vājās puses; tā arī katra baznīca savā darbā kaut ko sevišķi pasvītro un cenšas izkopt, bet tai pašā laikā atkal kas cits paliek novārtā. Tad rodas jaunas konfesijas un baznīcas, kas atkal grib izcelt un pasvītrot ko citu, ko pastāvošie novirzieni pametuši novārtā.

Katras zemes baznīca ir valsts par sevi. Un ja valsts zaudē spēku, tad spēka nav arī baznīcai. Ja valsts pilsoņus izklīdina pa visiem vējiem, tad baznīca tur nekā nevar palīdzēt, jo mācītājs ir tikai tāds pats bēglis, kā visi citi. Ir zemes, kur baznīca pat neaptver visas valsts mērogu. Vācijā ir daudz bīskapu, bet nav kopīga valsts archibīskapa, kas tos vienotu. Amerikā, tāpat Kanadā, luterānisms ir saskaldījies daudz un dažādos novirzienos. Daži no tiem pratuši apvienoties. Dievkalpojumi gan ir katram savādi, bet mazākais baznīcas ārējā politikā, labdarībā utt. tie atrod kopīgu ceļu. Ir tomēr arī cits novirziens, kas grib palikt tikai pats par sevi un neietilpst nekādās apvienībās. Šī virziena princips ir, ka ne bīskaps, archibīskaps vai sinode ir noteicēja, bet tikai draudze. Draudze, protams, nenosaka nekā un, kā mācītājs draudzi iespaido, tāda ir viņas nostāja.

Atcerēsimies arī baptistu baznīcu. Amerikā tā ir pati lielākā un galvenā baznīca ar internacionālu raksturu. Lai kur ceļotu baptistu draudzes loceklis vai mācītājs, kur tas atrod priekšā baptistu, tur tas ir mājās. Pie tam baptisti ļoti noteikti pasvītro brālību ne tikai garīgā plāksnē, bet arī tīri materiālā. Kristīgā ticība, pēc baptistu ieskatiem, ir mācība, kā pareizi dzīvot. Un pie pareizas dzīves pieder, lai tā arī materiālā ziņā būtu sekmīga un veselīga. Katra kristīga cilvēka pienākums ir ne tikai pašam sekmīgi un veselīgi dzīvot, bet arī rūpēties, lai citi ticības brāļi varētu darīt tāpat, un sniegt tiem materiālu palīdzību nedienās. Un ja tagad taisni no baptistu draudzēm nāk uz Vāciju vislielākā palīdzība, tā nav nejaušība.

Luterānisms izplatīts visā pasaulē, bet arī ļoti saskaldīts. Pēdējos gados radīta luterāņu baznīcas pasaules apvienība. Šī spēku koncentrācija mums nav vienaldzīga. Taisni mēs vissmagāk izjūtam, kāda nelaime ir, ja spēki ir saskaldīti. Baznīcas apvienotais spēks grib parādīt savu pirmo sasniegumu pie mums. Baznīca grib palīdzēt DP tikt pāri jūrai, vispirms darba spējīgajiem. Arī tiem, kas darbā nevar iesaistīties, visas cerības aizvien vairāk noveras uz starptautisko baznīcas apvienību.

Mēs tagad esam plašajā pasaulē. Katrs mūsu mācītājs tagad, būdams saskarē ar citu zemju baznīcām, ir diplomāts, no kura atkarīgas pat mūsu dzīvības. Bet mums aizvien vēl ir tādi „vecluterāņi", kas šo jauno stāvokli nespēj vai negrib saprast. Pasaules apvienības pamatdoma ir — visiem luterāņiem, kur tie arī atrastos, koncentrēt naudas līdzekļus, lai tad ar kapitālu, kas rastos no maziem ziedojumiem, veiktu lielas lietas. Amerikāņi un angļi ir labi rēķinātāji. Viņi zina, ka viens penss cilvēka kabatā nav nekas. Bet pasaulē ir miljoni luterāņu. Neviens no tiem viena pensa iztrūkumu savā makā nemanīs. Apvienojot šos līdzekļus, rodas miljoni, ar kuriem var bruģēt tiltu pāri okeāniem un aizvest tur arī ticības brāļus. Taču tos nekur nevar aizvest, ja tūkstotis mācītāju tūkstoš saskaldītās draudzītēs tikai sprediķo. Ar sprediķi tad viss sākas un ar sprediķi arī beidzas.

Kāda latviete, kas kalpo Skotijā, reiz smējās par skotu skopumu. Viņa bija ievērojusi, ka uz galdiņa vienmēr stāv trauciņš ar dažiem trīspensu gabaliem. Skota kundze paskaidrojusi, ka tos krāj baznīcai. Tradicija prasa, lai baznīcā katrs kaut ko iemestu upura traukā; nepietiek, ja tikai ģimenes galva ko ziedo. Un tradicija ir tāda, ka ziedojamais naudas gabals nedrīkst būt mazāks par 3 pensiem. Latviete par šo naudas krāšanu sirsnīgi smējās. Latvietis būtu atvēris maku un iemetis pirmo naudas gabalu, kas ir pie rokas. Vai nu muižnieks paliks nabags, ja baznīcā iemetīs šiliņu? Kāpēc taisni 3 pensus? Latvietis iemestu gan vairāk, bet tikai taiā svētdienā, kad tas aiziet baznīcā. Baznīcā savkārt var aiziet tad, ja tur ir mācītājs. Bet kā lai mācītājs turp nonāk, ja viņam nav līdzekļu? — Tā ir problēma, ar ko latvieši netiek galā. Skoti ar to tiek labāk galā. Skoti atliek trauciņā 3 pensus uz katru ģimenes locekli nedēļā, vai baznīcā iet vai neiet. Un ja tad aiziet, tad visu to aiznes. Tad baznīcai ir mazi, bet regulāri ienākumi. Un uz regulāriem ienākumiem var bazēt regulāru darbu.

Latvieši aicināja uz Angliju prāvestu Bergu organizēt baznīcas dzīvi. Tagad jau ir gads, kopš prāvests ir Anglijā. Bet latvieši savās draudzēs nav savākuši un nodevuši prāvesta rīcībā neviena pensa. Nav savākti līdzekļi neviena mācītāja algošanai. Visas draudzes atbild, ka tām līdzekļu nav, un, ja kādi ir, tad tie vajadzīgi pašiem. Amerikāņi rēķina, ka draudze ar 1000 cilvēkiem spēj uzturēt vienu mācītāju. Anglijā ir 10.000 vai 15.000 latviešu, tāpēc tiem vajadzētu varēt uzturēt ne vien 10 vai 15 mācītāju, bet tie varētu vēl piedalīties arī lielajā līdzekļu koncentrēšanas akcijā, ko vispasaules baznīca rīko par labu mūsu cilvēkiem. Ir taču neloģiski, ka nēģeri Āfrikā un Amerikā šim nolūkam dod līdzekļus, bet pašu cilvēki, kas jau pāris gadus ir samaksātā darbā, tos nedod.

Ar mūsu „vecluterāņiem" Kanadā ir vēl jaunāk. Tur latvieši iestājušies kādā luterāņu baznīcas novirzienā, kas n e p i e d a l ā s DP problēmas atrisināšanā. Pasaules baznīcas politikas vadītāji ir pārsteigti: vēl šis darbs par labu latviešiem nav īsti sākts, kad tie, kas nākuši darbā un maizē, jau paspējuši saviem palīgiem pagriezt muguru. Ir atrasts mācītājs, ir norunāts, ka svešā baznīca tam maksās algu. Latvieši par lēcu virumu izpārdod savu pirmdzimtību un par vienu mācītāja algu bez acu pamirkšķināšanas izstājas no baznīcas, no kuras tūkstoši citu latviešu gaida glābiņu. „Lai mironi aprok savus mirušos."

Nekas pašlaik latviešiem nav tik bīstams, kā baznīcu dzīvē kultivēt viensētniecismu resp. pagasta formāta politiku. Nav neviena tik stipra sprediķa, ar ko varētu atsvērt postu, ko viens vienīgs mācītājs — separātists ar aplam patriotisku draugu pulciņu var nodarīt. Tāpēc ieteicams ikvienam, kas baznīcu lietās ko kārto vai organizē, vispirms atcerēties, kur dzīvo latviešu archibīskaps un prasīt viņa padomu. Līdz šim ir bijis tā, ka archibīskapa adresi atceras tikai tad, kad nelaime jau klāt, kad no tās vairs nav nekādas izejas un kad neviens pasaules gudrais vairs nevar atrisināt sarežģījumus.

Londonā, 1949. g. martā.

Konstance Berga

LNP otra delegātu kopsapulce

(Turpinājums no 1. lpp.)

un latviešu „pārstāvji", izdod brošūras un skrejlapas, cenšas ievietot rakstus presē un savā darbībā nepārprotami pierāda, kādai varai viņi kalpo. Īsumā R. Liepiņš pieskārās arī Baltijas valstu ūnijas domai. Viņš izstrādājis arī rezolūciju, ko iesniegs nākošajā Baltijas valstu kopīgajā akcijā ASV, sanākot UN kopsapulcei.

LNP JĀAPVIENO LATVIEŠI VISĀS VALSTĪS

Emigrācijas jautājumu V. Lambergs šoreiz neapskatīja praktiskā iekārtojuma iztirzājumā, bet gan centās skicēt LNP nākotnes darbības iespējas, kas cieši saistās ar plašumā ejošo izceļošanu. Referējumam tieši šajā virzienā vajadzēja izraisīt visu LNP delegātu domu izmaiņu, bet atkārtojās parastais, braukt vai palikt Eiropā, aizmirstot emigrācijas norises īstenību, kas liedz mums izvēli pēc LNP vai LCK ieskatiem. Tautiešiem izklīstot, LNP darbība Vācijā apsīks, bet lielie nākotnes mērķi prasa, lai LNP sāktu rosīgu un sistēmatisku darbu tieši tur, kur politiskās situācijas radītie apstākļi mums vislabvēlīgākie. LNP darbam jāturpinās visās valstīs, kur mīt latvieši. Visur jārada aprūpes centri un fondi. V. Lambergs ievācis informāciju no vairākām valstīm, un atbildēs izpaudies uzskats — mēs neredzam šeit LNP darbību un tādēļ nav tai arī autoritātes. Tādēļ prezidijā radusies doma par LNP locekļu savlaicīgu emigrēšanu, lai tad tie ap sevi pulcētu izceļojušos tautiešus. Prezidijs lēmis, ka latviešu pārstāvības centram jāveidojas ASV.

Jautājums tiešām prasīja plašāku domu izmaiņu, bet V. Lamberga iesniegtā rezolūcija ar LNP darbības centra izvēlē minētiem diviem variantiem — ASV vai Anglija, no delegātu kopsapulces guva vienīgi atzīmi — nodot prezidijam tālākai rīcībai. Vienbalsīgi atzina V. Lamberga iesniegto rezolūciju, ka LNP aicina visos kontinentos un valstīs tautiešus apvienoties ap LNP un aktīvi atbalstīt tās darbību. Pieņēma arī rezolūciju, ka LNP atzīst, ka latviešu trimdiniekiem ir jāatstāj Vācija un Austrija un jāpārvietojas uz tām Eiropas un Āreiropas zemēm, kurās latvieši var sevi saglabāt fiziski un garīgi un turpināt cīņu par Latvijas valsts suverēnitātes atgūšanu. Pārrunu gaitā prof. P. Starcs uzsvēra, ka asimilāciju svešās zemēs var ierobežot, ja paliek veselīgā tautas mentālitāte. LNP galvenais uzdevums tādēļ ir radīt un uzturēt dzīvu latviskās ideoloģijas spēku. Pēc garām debatēm V. Lambergs tomēr bija spiests beigu vārdā konstatēt, ka atbildi uz jautājumu, kā turpmāk veidot LNP darbību ārpus Vācijas, viņš nav saņēmis. Arī otrs referents, LNP priekšsēdis J. Celms, atzina, ka par latviskā gara saglabāšanu plašāka domu izmaiņa nav notikusi. Šie konstatējumi LNP delegātiem nav glaimojoši. Kā dažkārt LCP sesijās, arī šoreiz LNP delegātu kopsapulce, atkārtot vispārējās frazēs tvērtās rezolūcijas, konstruktīvas vadlīnijas prezidija turpmākai darbībai nedeva.

ATKĀRTOTS LĒMUMS PAR LNP AUGSTĀKĀM TIESĪBĀM

Garas debates un „starpfrakciju" apspriedes prasīja V. Januma iesniegtā rezolūcija, ka LNP ir augstākais latviešu politiskais organs trimdā un pārstāvētām organizācijām sava darbība jāsaskaņo ar LNP. Rezolūciju beidzot tomēr pieņēma vienbalsīgi, un tas no jauna pierāda, ka saprašanās ir panākama, tikai — vajadzīga abpusēja iecietība, otra domu respektēšana un dotā vārda turēšana. Trimdas saimē valdīja pārliecība, ka LNP jau turpat gadu ir mūsu augstākais iestādījums, un ja nu tagad nācis atkārtots lēmums, tad vienīgi jāsaka — dubulti šūtam jātur vēl labāk.

Asākās debates izraisīja jau agrāk LCP sesijā nosodītie raksti žurnālā „Brīvība" un daži pēdējā laikā trimdas presē ievietoti apcerējumi. Pilnsapulce pieņēma rezolūciju, uzdodot prezidija preses daļai uzturēt ciešāku kontaktu ar mūsu trimdas presi un kopējās pārrunās panākt, lai laikraksti saskaņotu savu nostāju mūsu nacionāli nozīmīgākajos jautājumos un pienākumos pret trimdas kopību.

PROJEKTĒ UZŅĒMUMU INVALIDU NODARBINĀŠANAI

Vērtīgus ierosinājumus Vācijā palikušo nodrošināšanai deva V. Hazners, nolasot angļu joslas invalidu saimes pārspriesto projektu par plašāka uzņēmuma noorganizēšanu. Uzņēmumu invalidi grib iekārtot uz komerciāliem pamatiem un nevis ar ziedojumos savāktiem līdzekļiem. Iecerētais projekts pirmā mirklī gan šķiet nereāls, jo uzņēmumu paredz sākt ar 1 miljonu DM kapitālu, savācot to ar mazākām „akcijām". Uzņēmums domāts kokapstrādāšanas nozarē. Paredzēts nodarbināt ap 1000 personu. Invalidi cer uz darbavīru atsaucību. Ja 6000 darba un sardžu vienībās esošie atminēsies savus nesenos līdzgaitniekus — invalidus, un katrs gada laikā akcijās ieguldīs DM 100 un tikai tūkstoš labāk atalgoto latviešu no visas trimdas saimes katrs arī piedalītos jaunajā pasākumā ar līdzīgu summu, vajadzīgais kapitāls būs savākts un invalidi darbā nodrošināti.

LĪDZEKĻU TRŪKUMS KAVĒ LNP DARBĪBU

LNP budžetu 1949. gadam apstiprināja DM 27.500 apmērā. Plašākas darbības izveidošanai līdzekļu ir par maz un tā kā reizē ar pastiprinātu izceļošanu drīz problēmatisks var kļūt arī LCK budžets, jau laikus jādomā par materiāla atbalsta saņemšanu no tautiešiem ārzemēs, kas neapliedzami ir daudz labāk situēti par trimdas saimi Vācijā. Jācer, ka tautieši atsaucīgi ziedos arī speciālajam ārējās informācijas fondam, kas radīts, lai aktivizētu cīņu par dzimtenes atgūšanu.

Kā ieteikumu prezidijam pilnsapulce nodeva Latviešu studentu centrālās savienības ierosinājumu gādāt par viena laikraksta izveidošanu, kas vienotu visu latviešu trimdas saimi, un mākslai, zinātnei un literātūrai veltīta plašāka periodiska izdevuma radīšanu. Propagandas un informācijas izdevumiem dažādās valodās, kas veiktu svarīgu darbu pasaules sabiedriskās domas noskaņošanai mūsu labā, studenti ierosina dibināt vienu kopēju izdevniecību.

Revizijas komisijā ievēlēja B. Krūku, P. Greizi un P. Balodi un par revizijas komisijas kandidātiem A. Vatvaru un T. Silkalnu.

Dažādos jautājumos kopsapulces dalībniekiem nebija ko jautāt, un turpat 20 minūtes, kamēr noskaidroja pēdējās balsošanas rezultātus, pagāja draudzīgās vispārējās pārrunās.

Sanāksmi beidzot, R. Osis ar gandarījumu varēja konstatēt, ka kompromisu un piekāpšanās ceļā arī šoreiz lāvis pārvarēt acumirklīgās pretešķības un, pateikdamies Esslingenas kolonijas vadībai, tautiešiem, dāmu komitejai un pārvaldes techniskajam personālam, aicināja LNP locekļus vienmēr un visur runāt un nemitīgi atgādināt par LNP lielo nozīmi mūsu mērķu īstenošanā. Šķiroties kopsapulces dalībnieki vēlreiz nodziedāja Dievs, svētī Latviju.

H. M.

Vai Austrālijas autobusos drīkst runāt latviski?

„Tomorrows Australian" ievietojis šādu austrāliešu žurnālista Larija Boja rakstiņu, kuru pārtulkojam saviem lasītājiem visā pilnībā:

„Pirms dažām dienām braucu kādā Kanberas autobusā. Divas jaunas sievietes sēdēja man priekšā, skatīdamās žurnālā un pārrunādamas jaunākās modes. Viņas sarunājās mātes valodā — latviski.

Autobuss apstājās, un klusumā skaļāk ieskanējās daži latviešu teikumi. Vīrs, kas sēdēja sievietēm priekšā, atliecās, uzsita vienai uz pleca un teica: „Kāpēc jūs nerunājat angliski?"

Iekām pārsteigtās sievietes paguva atbildēt, kāds cits braucējs iesaucās: „Ko jūs jaucaties citu darīšanās? Ja mēs satiktos nevis Kanberas, bet Parīzes autobusā, tad taču mēs arī nesarunātos franciski, bet gan angliski. Ja kāds francūzis mūs par to rātu, mēs noteikti būtu ļoti neapmierināti. Vai nē?"

„Tiesa gan!" atzinās kritizētājs.

Tas patiesībā būtu viss mazais stāstiņš, ja nebūtu jāpiebilst vēl sekojošais — kamēr latviešu sieviešu kritizētājs, drusku samulsis, turpināja lasīt savu avīzi, abas jaunās sievietes turpināja šķirstīt žurnālu, bet — klusēdamas. Līdz tam viņas bija jutušās viegli un brīvi pārrunājušas modes jaunajā zemē, ko vēlējās padarīt par savu, juzdamās pilntiesīgas un līdzīgas ar citiem cilvēkiem, ar ko kopā brauca. Tagad — nevajadzīga un neloģiska aizrādījuma dēļ — viņām radās sajūta, ka tās joprojām ir pārvietotas personas — cilvēki, kas nepieder austrāliešu sabiedrībai.

Nožēloju, ka man tas jānoskatās. Es nevarēju nedomāt par to, ka droši vien tādas pašas lietas notiek tūkstošiem autobusos visā Austrālijā. Un es arī domāju par to, kā gan mans skaļais tautietis būtu juties, ja viņš zinātu, ka šīs jaunās sievietes runā perfekti ne tikai angļu un latviešu, bet arī krievu un vācu valodā."

DP transporti aprīlī

Izsludināts saraksts, pēc kura aprīlī no Eiropas izbrauks 22 kuģi ar DP transportiem. 6. aprīlī atiet tvaikonis „Merci" no Brēmerhafenas uz ASV un „Etlinge" uz Kanadu; 8. apr. „Goya" no Neapoles uz Austrāliju un „Haan" no Brēmerhafenas uz ASV; 9. apr. „Muir" no Neapoles uz Austrāliju un „Howze" no Brēmerhafenas uz ASV; 11. apr. „New Hellas" no Neapoles uz Kanadu; 12. apr. „Mehameddi" no Neapoles uz Austrāliju; 13. apr. „Hersey" no Brēmerhafenas uz ASV; 15. apr. „Jumper" no Brēmerhafenas uz ASV; 20. apr. „Wooster Victory" no Neapoles uz Austrāliju; 21. apr. „Samaria" no Kukshafenas uz Kanadu; 22. apr. „Gen. Sturgis" no Brēmerhafenas uz ASV; 23. apr. „Black" no Brēmerhafenas uz ASV; 24. apr. „Taylor" no Brēmerhafenas uz ASV; 25. apr. „Holbrook" no Brēmerhafenas uz ASV; „Skangum" no Neapoles uz Austrāliju; „Mc Rac" no Neapoles uz Brazīliju un „Fari Sea" no Neapoles uz Austrāliju; 29. apr. „Castel Bianco" no Neapoles uz Austrāliju un „Mozzafaer" no Neapoles uz Jaunzēlandi; 30. apr. „Etlinge" no Brēmerhafenas uz ASV.

—ds—

Nometņu dzīve

HEILBRONNAS tbc slimnīcā notiek slimnieku pārskološana. Pašreiz darbojas: pulkstentaisītāju, radiotechniķu, fotografu, kokgriezēju, audēju un angļu valodas kursi. Vēl paredzēts noorganizēt technisko rasētāju, rakstāmmašīnu labotāju un spāņu valodas kursus.

ŠLEZVIGAS-HOLŠTEINAS nometnes pēdējā laikā apmeklē neoficiāli aģenti, kas vervē latviešus kādam ārzemnieku leģionam, solot labus dienesta un dzīves apstākļus. Tautieši aicināti atturēties no jebkādām saistībām.

HĀNENKLĒ bērnu nama mazie iemītnieki, aizbraucot uz ASV, izsaka sirsnīgu paldies visiem tiem, kas viņus atcerējās gan ar grāmatām, gan drēbītēm, it īpaši amerikāņu joslas latviešiem un tai ģimenei, kas mazos apciemoja eglītes vakarā un bagātīgi apdāvināja ar rotaļlietām. Bērni izsaka pateicību arī angļu pārstāvjiem, kuri viņus izvadīja.

EBENVEILERĀ, franču joslā, kur bija lielas grūtības skolu turpmākā uzturēšanā, beidzies mācību gads. Ģimnaziju beiguši 10 skolēnu

Zviedrijas baltieši rūpējas par sava tiesiskā stāvokļa nokārtojumu

„Svenska Dagbladet" ziņo, ka igauņu bēgļu delegācija igauņu nacionālās padomes priekšsēža A. Reja vadībā nodevusi Zviedrijas ministru prezidentam Erlanderam memorandu, kurā lūdz Baltijas bēgļus turpmāk vairs neuzskatīt par Padomju Savienības pilsoņiem. Šai sakarā zviedru laikraksti pēdējās dienās no jauna pieskaras baltiešu emigrācijas nodomiem.

Viens no jaunākajiem projektiem esot izmantot okeana šķērsošanai „Skymaster" tipa lidmašīnas, jo, sakarā ar baltiešu organizāciju brīdinājumiem, laivas šim nolūkam vairs nelieto. Bez tam Kanadas valdība darījusi zināmu, ka turpmāk stingri ierobežos nelegālās iecelošanas kustību. Baltiešiem tagad esot samērā viegli iegūt oficiālas atļaujas iecelot Kanadā.

„Svenska Dagbladet" raksta, ka stipri saplacis igauņu skaits Zviedrijā. Priekš divi gadiem Zviedrijā bijis pavisam 22.455 igauņu, bet tagad atlicis vairs tikai 19.850. Par izceļošanas iemeslu igauņi atkārtoti uzdod neatrisināto pavalstniecības jautājumu.

ATTĪSTAS BRĀĻU TAUTU SADARBĪBA

Latviešu — lietuviešu vienības darbs vēršas plašumā. Tai tagad jau 6 nodaļas, bet lietuviešu centrālā komiteja piešķīrusi 1000 D-marku pabalstu. Vienībai turpmāk būs arī savs karogs balti sarkani — dzeltenā horizontāla svītrojuma. Tā nolēmusi arī izdot Baltijas valstu ģeografisku karti.

Izceļošanā nav priekšrocību nevienai tautībai

Savā laikā presē parādījās ziņas, it kā dažu tautību DP pārstāvji iesniedzot DP komisijai Minchenē un Frankfurtē savu tautību speciālistu sarakstus un saņemot anonīmus galvojumus viņu iecelošanai ASV. Atbildot uz LCK iesniegumu, šai sakarā DP komisija aizrāda, ka ziņas par priekšrocību piešķiršanu zināmām tautību grupām anonīmu galvojumu saņemšanā esot pilnīgi maldīgas.

LCK inf. n.

Mongoļi Latvijā izbūvē piekrastes nocietinājumus

„Latvju Vārds" Stokholmā sniedz „Svenska Morgonbladet" Londonas korespondenta informāciju par jaunām deportācijām no Lietuvas. Pēc tā vērtējuma līdz šim aizvesta jau ceturtā daļa Lietuvas iedzīvotāju. To vietā boļševiki iepludina krievus, un Latvijā un Lietuvā pēdējā laikā arvien vairāk ierodoties mongoļi, kuŗus nodarbina nocietinājumu celšanā Baltijas jūras piekrastē.

VĒSTULES REDAKCIJAI

Dr. phil. Osvalds Berkolds, Ebenveilerā.

TIE PAŠI VĒŽI CITĀ KULĪTĒ

Tibingenā iznākošā žurnālā „Universitas" februāra numurā lasāms: „Ar krievu ortodoksijas izplatīšanu starp Padomju Savienības nekrievu tautām nodarbojas Maskavas patriarchāta misiones padome Tūlas archibīskapa Vitālija vadībā. Misiones padomes darbība līdz šim pirmā kārtā bija veltīta Lietuvas un Ukrainas romiešu katoļu iedzīvotājiem, bet tagad paplašināta arī uz luteriskiem latviešiem un igauņiem. Kā paskaidro Tūlas archibīskaps, misiones darbība nākotnē pievērsīšoties arī vēl īpaši muhamedāņiem."

Gluži kā cara laikā arī tagad zem garīdznieku tērpiem saredzama politikas velna zirga kāja. Starpība tikai tā, ka tagad baznīca Padomju Savienībā klausa politbiroja pavēlēm. Šis ir jauns pierādījums tam, ka boļševiku nodomi iznīcināt Baltijas tautas ir galīgi un attiecas ne tikai uz viņu fizisko dzīvību, bet arī uz garu. Tai pašā laikā Maskavas patriarchāts gluži aizmirsis tos „plašās dzimtenes" novadus, kur vēl tagad mīt pagāņu tautas. Un kā tad ir ar romiešu katoļiem, luterāņiem un muhamedāņiem šai „pasaules visbrīvākā demokratijā" — vai viņiem ir atļauts rūpēties par savas ticības izplatīšanu starp pareizticīgajiem krieviem? Ticamāk liekas, ka drīz vien lasīsim par „brīvprātīgām masām, kas lielā sajūsmā" pārgājušas no nepareizās ticības archibīskapa Vitālija un politbiroja „pareizajā ticībā".

Piezīme: vārds „p a r e i z t i c ī b a" ir cara laikos ar varu uzspiesta krievu apzīmējuma burtisks tulkojums, tai vietā jāsaka — krievu ortodoksā ticība.

Augstsprieguma žogs pret padomju ekspansiju

PIRMDIEN VAŠINGTONĀ PARAKSTĪJA ATLANTIKA PAKTU

12 valstu ārlietu ministri pirmdienas vakarā ASV saimniecības ministrijas lielajā auditorijā Vašingtonā parakstīja pasaules drošības pašreiz svarīgāko garantiju — ilgi gatavoto un debatēto Atlantika paktu. 14 pantos tas aptver arī fundamentālu ASV ārpolitikas maiņu un garantē katram pakta parakstītājam uzbrukuma gadījumā visa Atlantika bloka militāro un saimniecisko palīdzību. Ar to Rietumeiropai dota nepieciešamā drošības sajūta, kas savukārt veicinās tās saimniecisko un politisko atveseļošanos.

Svinīgās sanāksmes ievada vārdus teica ASV ārlietu ministrs Dīns Ečesons. Tad pirmais pakta dokumentu parakstīja Beļģijas ministru prezidents un ārlietu ministrs Pols Anri Spāks, kam sekoja pārējie ārlietu ministri valstu alfabētiskā kārtībā. Pēdējie savus parakstus līgumam pievienoja Anglijas ārlietu ministrs Bevins un ASV ārlietu vadītājs Dīns Ečesons. Pēc tam katras valsts pārstāvis teica īsu uzrunu savā mātes valodā, bet noslēgumā klātesošos 2000 viesus uzrunāja prezidents Trumens.

Šo runu saturu sniegsim savā nākamajā izdevumā. Līdz redakcijas slēgšanai oficiālā daļa Vašingtonā vēl nebija beigusies un radiopārraidījums no Vašingtonas turpinājās. Amerikāņu NBC sabiedrības mikrofoniem bija pievienoti visas rietumu pasaules raidītāji un miljoni eiropiešu skaļruņos varēja sekot pakta parakstīšanas gaitai, kas liecināja, ka beidzot pasaules varenākais saimnieciskais un militārais spēks devis savu garantiju Eiropas nākotnei. Padomju Savienība, kas ar savu turpat četrus gadus ilgušo sabotāžu pret pasaules miera nostabilizēšanos radījusi nedrošības sajūtu visos piecos kontinentos un bažas visā cilvēcē par iespējamo trešo pasaules karu, ar pakta parakstīšanu saņēmusi vissmagāko triecienu — tai tagad nav vairs atstātas nekādas šaubas, ka katrs tās solis tālāk līdzšinējā auksta kara saasināšanā izraisīs pretdarbību visiem līdzekļiem.

Vēl atliek 12 pakta parakstītājām valstīm to ratificēt. Nav tomēr nekādu šaubu, ka Atlantika pakta ratificēšana ASV, Anglijā, Beneluksa valstīs, Norvēģijā, Portugalē, Dānijā, Islandē, Francijā, Italijā un Kanadā ritēs ievērojami ašāk kā debates par vai pret pievienošanos tam. Parakstītāju valstu ārlietu ministri savā pēdējā apspriedē sestdien ļoti ātri vienojās par turpmāko: noraidīja Padomju Savienības protestu pret Atlantika paktu un nosprieda, ka pakta militārā komisija Londonu izraudzīs par savu pastāvīgo sēdekli, jo tur atrodas arī Rietumeiropas ūnijas militārā komisija. Šo apstākli sevišķi izceļ angļu komentātori — ar ASV palīdzību Eiropas ūnijai jāizveidojas par reālu militāru spēku, kas sekmīgi var aizsargāt Rietumeiropu.

Kamēr visā Rietumeiropā Vašingtonas svarīgo notikumu uzņēma ar nedalītu prieku un drošāku paļāvību nākotnei, vienīgi Eiropas komūnistu partiju prese un, protams, Maskavas propagandas aparāts škaidās ar žulti un nevarīgu dusmu izplūdumiem. Skrutētors „Sunday Times" visvienkāršākajiem vārdiem pasaka šo dusmu cēloni: „Atlantika paktam ir viens vienīgs tīri praktisks mērķis — atturēt Padomju Savienību no uzbrukuma Rietumeiropai vai, ja Staļins vai viņa pēcnieki sāktu karu pret rietumiem, vienalga kurā pasaules stūrī — sakaut un iznīcināt boļševismu un tā armijas. Ar Atlantika savienību Padomju Savienības ekspansīvam imperiālismam uzcelts augstsprieguma pielādēts žogs — pat pieskaršanās tam apdraud dzīvību. Bet, ja padomju vara nerod tālākas izplešanās iespējas un kļūst statiski nekustīga, tai neglābjami agri vai vēlu jāiet bojā. Tāpēc Maskavā lielais uztraukums un neapmierinātība par Atlantika pakta parakstīšanu.

Arī Madridē, kas, pretēji visām cerībām tomēr netika uzaicināta Rietumeiropas brālības saimē, valdīja neslēpts gandarījums par jauno valni pret boļševismu. No Zviedrijas nāk taisnošanās un skaidrošanās, kāpēc Skandinavijas trijotnes stiprākais zars tik piesardzīgi stāvējis malā — Zviedrijas aizsardzības ministrs pakta parakstīšanas priekšvakarā publicēja interviju presei, kurā paskaidro, ka Stokholmas valdība paktam nav pievienojusies vienīgi aiz apsvērumiem, ka šāds solis varētu izraisīt asu Padomju Savienības rīcību pret Somiju un ka pakta parakstīšanas gadījumā sarkanarmija iesoļotu Ziemeļsomijā un tieši apdraudētu Zviedrijas robežu.

Visbeidzot — netrūkst arī kodīgu uz zobgalīgu piezīmju par Atlantika paktu. Kāds ASV ārlietu ministrijas augsts ierēdnis sapulcējušamies ārlietu ministriem privāti ieteica drošāko līdzekli Padomju Savienības netraucētai nākotnes attīstībai — tā, neraugoties uz visiem protestiem un pārliecību, ka Atlantika pakta savienība vērsta vienīgi pret Kremļa imperiju, varot saņemt kaut tūlīt absolūtu drošības klauzulu: neuzbrukt nevienai no pakta parakstītājām valstīm nedz to interešu joslām. Oficiālā vācu ziņu aģentūra DENA 1. aprīlī visām redakcijām kārtējā tālraksta pārraidījumā sniedza telegrammu Nr. 73: „Atlantika pakta parakstīšana pēdējā mirklī apdraudēta. Kā no informētiem avotiem mums ziņo, Portugales valdība savu pievienošanos negarantē tik ilgi, kamēr ASV nesolās panākt valsts iekārtas maiņu Brazilijā par labu Portugales Braganza dinastijas namam, kas pagājušā gadu simtenī valdīja par lielo Dienvidamerikas valsti".

UN SESIJĀ SAGAIDA PADOMJU SAVIENĪBAS UZBRUKUMU

Piedaloties visiem 12 Atlantika pakta parakstītājiem ārlietu ministriem Lēksaksesā Ņujorkā otrdien atklās 5. UN sesiju. Tās darba kārtība aptver vairākus visai svarīgus jautājumus — veto tiesību ierobežošanu, Izraēlas uzņemšanu, Spānijas jautājumu, Mincenti gadījumu un cilvēku medības Padomju Savienības okupētajos apgabalos. Bez tam jau pirmdienas izdevumos rietumu prese un komentātori brīdināja, ka šai sesijā Padomju Savienība un tās satelīti ar visu sparu uzbrukšot Atlantika paktam, lai tāpat kā iepriekšējās sesijās izmantotu UN forumu savai propagandai.

Krievu militāristi neapmierināti ar vācu ģenerāļiem

Padomju Savienības militārais laikraksts „Krasnaja Zvezda" vienā no jaunākiem numuriem asi vēršas pret ASV, pārmezdams vācu ģenerālštāba atjaunošanas centienus. Laikraksts apgalvo, ka noorganizēta kāda jauna „Militāro vēsturnieku komiteja", kurā darbojoties 27 vācu ģenerāļi un citi kara noziedznieki Hitlera ģenerālštāba šefa ģen. Haldera vadībā. Šī komiteja cieši sastrādājot ar nupat ASV ārlietu ministrijā nodibināto Vācijas lietu departamentu, un tās uzdevums esot izvērtēt Vācijas-Padomju Savienības karā gūtās militārās pieredzes, kas izmantojamas jauna kara gadījumā.

Padomju pirāti

(Turpinājums no 1. lpp.)

dis uz pēdām. 1948. g. Ziemsvētkos pie Bornholmas pazuda zvejas kuteris „Zaima" un vairākas dāņu zvejas laivas. Tad tās atradās — tās bija bijušas internētas vairākas nedēļas kādā krievu pārvaldītajā Baltijas ostā. Drīz pēc tam pazuda bez pēdām šoneris „Sven", kas nav atradies vēl šodien.

Igauņu kapteinis Eduards Soorsks, kas nesen izbēga krieviem ar zvejas kuteri „Merisilm" no Mēmeles ostas, stāsta, ka krievi vairākkārt ostā ieveduši sagūstītus zviedru un dāņu zvejas kuģīšus un tos ilgāku laiku internējuši. Tad tos it kā atlaiduši mājās, bet arvien tiem pakaļ pēc īsa laika izbraukuši padomju traleri un mīnu laivas. Vairākos gadījumos pēc dažām stundām jūrā dzirdēti smagi sprādzieni un sarkanarmieši tad agriezušies vieni. Mēmeles ostā vien atrodoties trīs lielas padomju zemūdenes, kuru uzdevums esot kontrolēt zvejas un tirdzniecības kuģus un rūpēties par to, ka padomju ūdeņos neiebrauc nevēlami novērotāji. Soorsks divi gadus pazinis šo zemūdeņu komandas. Tām šad un tad parādoties neredzēti ārzemnieciski uzvalki, valūta un svešzemju dzērieni un cigaretes. Esot ļoti iespējams, ka padomju kontrolkuģi uz savu roku sākuši nodarboties ar jauna veida pirātismu.

„Newsletter" vēl piebilst, ka Zviedrijā vairākkārt pārrunātas iespējas turpmāk apdraudētajos ūdeņos zvejas un tirdzniecības kuģus laist tikai zviedru flotes konvoju pavadībā.

Turcija grib sagatavoties visām varbūtībām

Prezidents Trumens nule kādā pārskatā par palīdzības sniegšanu Turcijai un Grieķijai ASV kongresā izteicās, ka Turcija visām līdzšinējām Padomju Savienības territoriālajām prasībām atbildējusi ar aizstāvēšanās sistēmas pastiprināšanu un izpelnījusies visas pasaules apbrīnu savai apņēmībai. No tā izriet, ka Turcija cīnīsies par savu brīvību līdz pēdējai iespējai visiem tās rīcībā esošajiem līdzekļiem. Dažas dienas vēlāk ārlietu ministrs Dīns Ečesons paskaidroja, ka ASV valdība arī turpmāk nodomājusi sniegt palīdzību Turcijai, Grieķijai un Irānai.

Informētas amerikāņu aprindas no šiem paskaidrojumiem secina, ka ASV savu militāro un saimniecisko palīdzību minētajām zemēm ievērojami pastiprinās. Arī Bevins, pasvītrojot angļu ārpolitikas tradicionālos principus, uzsvēris, ka Turcijas un Grieķijas neatkarība Anglijai ir visai svarīga. Šie fakti izskaidrojami ar projektēto Vidusjūras paktu, kura tapšanu Turcija dara atkarīgu no ASV un Anglijas taustāmās materiālās palīdzības. Turcija vairs negribot paļauties tikai uz solījumiem vien, bet vēlas būt pilnīgi sagatavota visām varbūtībām, kādas var izrietēt no jauna pasaules kara.

4 partizānu divīzijas no Albānijas iebrukušas Grieķijā

SĪVAS CĪŅAS GRAMOSA KALNĀJĀ

No Atēnām ziņo, ka pēdējās 48 stundās Gramosa kalnājā sākušās sīvas valdības karaspēka kaujas ar komūnistu partizāniem. Cīņās piedalās 4 divīzijas partizānu, kas ar pilnu apbruņojumu un apgādi ielauzušās no Albānijas pierobežas. Sākumā valdības karaspēka priekšējās daļas atkāpušās, bet pēc ātras papildspēku pievešanas uzsākušas uzbrukumu un nemierniekus atspiedušas. UP korespondents no Konicas ziņo, ka šoreiz iedarbīgi izrādījušies jaunizbūvētie stratēģiskie pievedceļi un valdības karaspēka jaunās motorizētās vienības. Pastāv cerības, ka vismaz daļu iebrukušo partizānu izdosies ielenkt.

BAZNĪCAS VAJĀŠANAS POLIJĀ TURPINĀS

Romas katoļu baznīcas galva iesniedzis Polijas valdības protestu pret garīdznieku un baznīcas vajāšanām, kas arvien vairāk vēršoties plašumā. Tai pašā laikā visā Polijā notikušas jaunas demonstrācijas, kurās poļu komūnistiskās organizācijas un arodbiedrības nesušas baznīcai naidīgus saukļus. Masu sapulcēs Vatikāns nosaukts par kapitālisma ieroci un tam pārmesta sadarbība ar vāciešiem pēdējā karā.

Šveices laikraksts par Baltijas valstīm

„Neue Zürcher Zeitung", atskatoties uz nesen notikušo Padomju Savienības augstākās padomes sesiju, raksta: „Veselus divus gadus no vietas pēc kara beigām Padomju Savienība neuzdrošinājās uzspiest Baltijas valstīm kolchozu sistēmu. Tā apmierinājās tikai ar lielo saimniecību iznīcināšanu un sīku zemes gabaliņu piešķiršanu bezzemniekiem. Turpretim tagad lauksaimniecības sociālizācija šais zemēs uzskatāma par nobeigtu. Latvijā 1946. gadā bija tikai 4 kolchozi, bet nu to ir jau pāri par 1200. Lietuvā trīs gadu laikā zemniekiem atņemts pāri par pusmiljona hektāru zemes, kas piešķirti „mūžīgā lietošanā" bezzemniekiem, un arī tur tagad ir pāri par 1000 kolchozu." Laikraksts piebilst, ka tas nozīmē lauku privātsaimniecības galu.

Tai pašā laikā Maskavas radiofonā atkal runāja kāds no Vācijas atgriezies latviešu DP. Pēc sagrautās Vācijas pirmie iespaidi Rīgā esot bijuši pasakaini: centrāltirgū veseli gaļas, sviesta, zivju, augļu un konservu kalni! Kā tagad no gūsta atlaistie karavīri stāsta, tad Padomju Savienībā valda nabadzība, kas vairs ne ar ko neatšķiras no bada. Ikviens no mums arī zina, ka tās tiešais cēlonis ir kolchozu sistēma. No kurienes tad Latvijā pēkšņi radās sviesta un gaļas kalni? Vai tie tikai nespokojas paša „lektora" fantazijā, lai ar šādu melu palīdzību mēģinātu vēl pēdējā brīdī pierunāt kādu lētticīgu dvēseli doties mājup? Vismaz necenzētās vēstules no mājām liecina gluži pretējo. Bet ne sviesta, ne gaļas kalni te nevar līdzēt, ne arī novāktās drupas, par kurām šis latvietis stāsta, ne jauni apstādījumi Operas kafejnīcas vietā un Brīvības un Matīsa ielu stūrī. Kamēr dzimtenē plosīsies boļševiku diktātūras terrors, turpu nedosies neviens, kam brīvība nav tikai tukša skaņa vien.

Svarīgi atklājumi Ēģiptē

Šinīs dienās Ēģiptē 16 km uz dienvidiem no pazīstamās Gizes piramīdas nejauši izdarīts kāds svarīgs archaioloģisks atklājums, kas varbūt palīdzēs noskaidrot vēl neatrisinātos jautājumus par seno faraonu dzīvi un valdīšanas laiku. Izdarot rakšanas darbus, nejauši uzgāja kādu 20 m dziļu aku, kas noveda uz klintī izcirstu kapu. Tajā atrada sešus ciedru koka šķirstus, kas izrādījās pilnīgi nebojāti. Ēģiptologi domā, ka šie šķirsti pieder 26. dinastijai vai 7. gadu simtenim priekš Kristus dzimšanas. Kapā bez tam atrada 360 dzeltenīgi zilas keramikas statujas, kas laikam uzskatāmas par kapeņu sardzi.

Staļins lūdz Dievu Spaskija katedrālē

„Die Neue Zeitung" Berlīnes izdevums publicējis sensācionālu ziņu, ka amerikāņu okupācijas iestādes visā slepenībā izrakušas 200 km garu tuneli no Helmštetes uz Berlīni. Krievi par tuneļa eksistenci dabūjuši zināt vienīgi tad, kad pag. piektdien pienāca pirmais vilciens ar pārtikas līdzekļiem un akmeņoglēm Rietumberlīnei. Darbus vadījis amerikāņu inženieris Monces. Laikrakstā publicēta arī foto reportāža, kas liecina, ar kādiem grūtumiem vajadzēja sadurties, tuneli būvējot. Padomju Savienības blokādei tagad vairs nav nekādas nozīmes.

Britu sektorā licencētais „Der Tag" ziņo, ka krievi aizlieguši savā joslā visas Gētes svinības. Krievu zinātņu akadēmija publicējusi kritiķa Lomonosova pētījumus, kas pierāda, ka Volfgangs Gēte nav vis dzimis Frankfurtē pie Mainas, bet gan kādā sādžā Ļeningradas tuvumā. Viņa īstais vārds esot Ivans Vladimirs Getovs.

Vēl sensācionālāka ziņa parādījusies „Ballyhoo Express" slejās. Laikraksta Maskavas speciālkorespondents ziņo, ka padomju valdība nolēmusi likvidēt bezdievju mūzeju Spaskija katedrālē un atļaut tur atkal noturēt dievkalpojumus. Katedrāles jauniesvētē piedalījies arī pats Staļins un viss politbirojs. Laikraksta korespondentam izdevies izdarīt arī fotouzņēmumus. Vienā no bildēm redzams Staļins sirsnīgi lūdzam Dievu. Aiz viņa ceļos nometies Molotovs un Višinskis, bet čekas priekšnieks Berija aizdedzis svecīti pie Sv. Jura. Brīnumdarītāja svētgleznas.

Diemžēl, šie visi ir tikai — aprīļa joki.

KAD GRIBAM LABU DARĪT . . .

ASV senāta mācītājs Pēters Maršals ir populārs ar savās lūgsnās paslēpto ironiju. Nesen senātorus pārsteidza šādi garīdznieka vārdi: „Palīdzi mums, Debesu Kungs, kad gribam darīt labu un nevaram to atšķirt, bet esi arī klāt, kad mēs zinām, kas mums būtu jādara, bet mums to darīt nav nekādas patikas." Jaunā senāta pirmo sēdi atklājot, Maršals lūdza: „Kungs debesīs, pasargi mūs no karstas galvas, citādi mēs rīkotos kā muļķi, un sargi mūs no aukstām kājām, jo tad mēs vispār nedarītu nekā."

Masu apcietināšanas

(Turpinājums no 1. lpp.)

sāksies Belgradē 10. aprīlī un kurā viņš paredzējis teikt runu.

Dienvidslavijas ministru prezidenta vietnieks Moše Pijade svētdien kominformu nosauca par „meļu un liekuļu bandu". Maskava paradusi izplatīt divi patiesības — vienu, kas der pašai, bet otru „lētticīgajām Balkānu tautām".

Rietumberlīnē tagad saņemtas ziņas, ka gatavošanās notikumiem Balkānos sākusies arī Austrumvācijā. Marta vidū padomju okupācijas pārvaldes galvenajā mītnē Karlshorstā lielā slepenībā notikusi konference, kurā apspriesta ārzemnieku leģiona organizēšana. Pēc apmācības un apbruņošanas šo leģionu paredzēts nosūtīt uz Grieķiju kā pastiprinājumu komūnistu partizāniem. Ārzemnieku leģionā krievi vēlas iesaistīt Austrumvācijas policijas vienības un agrākos vācu karagūstekņus, kas īpaši pārskoloti.

STACHANOVS „ATVAĻINĀTS"

Padomju Savienības laikraksti ziņo, ka no skatuves nogājis vairāk nekā desmit gadus slavinātais Stachanovs, kas, tāpat kā viņa jaunākais biedrs Vācijas padomju joslā — Henneke, bija kļuvis par zobgalību un anekdošu objektu. Masu produkcijas laikmets Padomju Savienībā esot beidzies, un to neuzskata vairs par vienu no lielākajiem „paradīzes" tikumiem. Stachanova vietā stājies jauns varonis — Maskavas tekstilstrādnieks Aleksandrs Chutkichs. Viņa ideāls ir darba kvalitāte. Turpmāk visas pūles būšot jāveltī tikai kvalitātes pacelšanai. Tā tagad kļuvusi par patriotisku saukli. Izveidotas jau 2000 jaunatnes brigādes, kas rīkos darba kvalitātes sacensības visā Padomju Savienībā

DAŽOS VĀRDOS

Grieķijā ar nāvi sodīti 27 komūnisti, ko valdība apvainoja sabotāžā un spiegošanā. Spriedums izpildīts.

Ķīnā iedegušās jaunas cīņas starp komūnistu un nacionālās valdības karaspēka vienībām. Smagas kaujas norisinās no Jangtsē upes grīvas līdz Nankingai.

No komūnisma indiešus brīdināja Indijas ministru prezidents Pandits Nēru Bihārā teiktajā runā. Komūnisms strādniekiem nodara vairāk ļauna nekā laba un Indijā tam nav vietas.

Politisko bēgļu skaits Šveicē pieaug, ierodoties arvien jauniem robežpārnācējiem no zemēm viņpus dzelzs priekškara. Šveices valdības plāns, atjaunot bēgļu un darba nometnes, sabiedrībā izraisījis neapmierinātību. No 20.000 kara laikā ieplūdušiem bēgļiem bija atlikuši vairs tikai 6000.

Berlīnes gaisa tiltam paredz vēl ilgu mūžu, jo drīzumā lidojumus uzsāks vēl 20 papildu lidmašīnas. Bez tam pārtikas un citu materiālu rezerves ir pietiekamas.

300.000 vācu bēgļi pārvietosies no angļu-amerikāņu joslas uz franču joslu, paziņojis franču joslas militārais gubernātors Pjērs Kēnigs.

Vācu tiesa sodījusi amerikāņu virsnieku Džonu Vordu ar 500 dolariem un sešiem mēnešiem cietumā, pēdējo nosacīti atlaižot, par divu vācu riteņbraucēju vārīgu savainošanu, iereibušā stāvoklī vadot automobili. Šis ir pirmais gadījums, kad vācu tiesa soda amerikāni.

Britu arodbiedrību kongress noraidījis Padomju Savienības arodbiedrību uzaicinājumu piedalīties desmitajā konferencē Maskavā.

„Die Neue Zeitung" vācu redakcijas personāls, skaitā 7 cilvēki, uzteikuši darbu, tā demonstrējot savu neapmierinātību ar nesen iecelto „pārraudzības" padomi.

Elektriskās reklāmas atkal atļautas Lielbritanijā. Lai noskatītos neona spuldžu uzliesmojumos, Londonā un citās pilsētās ielās pulcējās milzīgas ļaužu masas. Pikadilli laukumā pūlis bija vēl lielāks nekā uzvaras dienā 1945. gada maijā.

„Palīgā, krievi mani aizved!" pag. ceturtdienā atskanēja izmisuma pilni saucieni Vīnē Stefāna doma apkaimē. Trīs privātās drēbēs tērpti vīrieši ar varu ierāva kādā melnā limuzīnā gados vecāku kungu un pēc tam lielā steigā aizbrauca. Neviens aculiecinieks neuzdrošinājās nepazīstamos aizkavēt.

Vašingtonā spriež par Rietumvācijas valsti un bumbvežiem Anglijai

ASV ārlietu ministrijā Dīna Ečesona vadībā pašreiz izstrādā Eiropas valstu apbruņošanas programmu, ko iesniegs valdībai vēl šonedēļ. Pirmajā piešķīrumā paredzēts izdot 1,3 miljardus dolaru. Anglija sev pieprasa 150—200 amerikāņu supercietokšņu. Svētdien sākās Anglijas, ASV un Francijas ārlietu ministru apspriedes par Vācijas jautājumu. Informētas aprindas Vašingtonā sagaida, ka četrās dienās, kas šim jautājumam paredzētas, trīs rietumu lielie panāks pilnīgu vienošanos. Berlīnes „Telegraf" pirmdienas ievadā secina, ka visā drīzumā izbeigsies neauglīgās sarunas Bonnā un radīsies Rietumvācijas valsts. Bevins bez tam atsevišķā apspriedē ar Italijas ārlietu ministru grafu Sforcu pārrunāja jautājumus par Italijas kolonijām. Kā zināms, angļi uzskata, ka nodot Italijas Eritreju abesiņiem nozīmētu apturēt tās attīstību.

Maršala plāna pirmais gads devis Eiropai 19 valstu sadarbību

Pirmdien pagāja viens gads, kopš no ASV Eiropā ieradās pirmie divi kuģi ar labību, kas bija pirkta par Maršala plānā piešķirtajiem līdzekļiem. Pirmajā gadā Rietumeiropas, Skandinavijas valstīm, Grieķijai un Turcijai sadalīti 5 miljardi dolaru. Lauvas tiesu — 3,1 miljardu dol. saņēmusi Anglija.

Maršala plāna vēstnieks Eiropā Herimens, Francijas finanču ministrs Pēčs un plāna administrātors Hofmans teica runas, kurās pasvītroja, ka, pateicoties Maršala plānam, ar Eiropas tautām noticis nebijis brīnums — tās sākušas veiksmīgu saimniecisku sadarbību. Caurmērā visās 19 palīdzības saņēmējās valstīs katrs iedzīvotājs saņēmis 18 dolaru ASV precēs, lielo tiesu pārtikas līdzekļos. Hofmans brīdināja, ka Maršala plāns jāturpina, tāpat „Manchester Guardian" atkārtoja Anglijas ministru prezidenta Etlija svētdien teiktos vārdus, ka Eiropai vēl vajadzīga ASV palīdzība.

Latviešu vairākums Anglijā tomēr apmierināts

CEĻŠ CAUR ANGLIJU UZ ASV ĪSĀKS NEKĀ CAUR IZCEĻOTĀJU NOMETNĒM VĀCIJĀ

Nav patiess bieži paustais uzskats, ka latvieši Anglijā dzīvotu drūmi un būtu neapmierināti ar turienes apstākļiem, plašā referātā par latviešu dzīvi Anglijā izteicās Daugavas Vanagu priekšnieks V. Janums, kas divos mēnešos apmeklējis vairāk nekā 30 latviešu strādnieku hosteļus Anglijā. Sestdien LNP sesijas pārtraukumā Eslingenas teātrī par saviem iespaidiem stāstīdams, V. Janums noteikti uzsvēra domu, ka uz Angliju darbā aizbraukušie latvieši, it sevišķi jaunie vīrieši, ir atraduši labu patvērumu „Eiropas pievārtē", bet tomēr drošībā". Viņi tur gan strādājot smagu darbu, bet par to arī labi nopelnot, un, kad pienāks laiks, viņi varēs braukt uz dzimteni veseli, ar bagātāku pieredzi un arī ar ietaupījumiem.

Interesanti un dzīvi par Anglijas īpatnībām runādams, V. Janums uzsvēra angļu lielo konservatīvismu un turēšanos pie tradicijām, bet atzina arī, ka šai tautai ir liela disciplīna, kas izpaužas arī sīkumos. Visā tai laikā, kad viņš braukājis krustu šķērsu pa šalu valsti, viņš nav redzējis neviena piedzēruša — arī ne no latviešu pulka. Angļu tradiciju iespaidā mainījušies arī latvieši.

Par latviešu stāju vispārīgi runājot, V. Janums pasvītroja, ka neapmierināto nav daudz. Lielais vairums izjūt, ka darbs, varbūt, nav viņiem īsti piemērots, bet tas atbrīvo viņus no UNRRAs un IRO pabalstiem. Ir zināmas grūtības ar angļu arodbiedrībām, kas dažkārt greizsirdīgi raugās uz to, lai ārzemnieki „neuzrāptos pārāk augstu". Tomēr nav pareizi Vācijā raditie iekati par hosteļiem. Barakas, kādās dzīvo strādnieki Anglijā, nav salīdzināmas ar barakām Vācijas nometnēs. No latviešu vieniniekiem, kas dzīvo laukstrādnieku hosteļos, gandrīz neviens nevēloties uz privātiem dzīvokļiem pāriet, jo hostelī pieejamas daudz un dažādas ērtības, sākot ar vannām un dušām un beidzot ar lasītavām un kamīnu sturīšiem atpūtas telpās. Ģimenēm dzīve hosteļos iznāk visai izdevīga arī tādēļ, ka par dzīvi hostelī no ģimenes galvas algas nekādā gadījumā neatvelk vairāk par 75 proc. Ja ģimene ir lielāka, tad valsts iztrūkumu piemaksā. Vienā nometnē, kur dzīvo strādnieku ģimenes, valsts sedz pat divas trešdaļas no izdevumiem. Ja dzīvo hostelī, tad laukstrādnieks, pēc visu maksājumu atvilkšanas, saņem mēnesī ap 236 šiliņu, ogļracis (nemot par pamatu zemāko izpeļņu) 360 šiliņu, tekstilstrādnieks ap 320 šiliņu, strādniece — 160 šiliņu. Visumā var teikt, ka šiliņa pirktspēja Anglijā tagad ir tāda pati kā markas pirktspēja Vācijā.

Lai gan laukstrādnieki pelna vismazāk, viņu darbs katrā ziņā visveselīgākais, un arī noskaņojums laukstrādnieku hosteļos ļoti labs. No latviešu laukstrādniekiem Anglijā 10 proc. esot tādi, kas jau iekrājuši ap 100 mārciņu skaidrā naudā, 20 proc. ir iekrājuši 70—80 mārciņu, pusei no viņiem ir ietaupītas ap 30—40 mārciņas. Tikai ap 20 proc. ir tādi, kas visu naudiņu aiznesuši uz krogu. Dažos gadījumos hosteļu biedri iecēluši vieglprātīgiem tautiešiem „aprūpes komisijas", kas tiem naudu vienkārši atņēmušas, bet pēc pāris mēnešiem par šo naudu viņus apģērbušas un tad likušas paskatīties, cik glīti puiši tie var būt.

Atsevišķi latvieši jau tikuši pie savām mājām. Bradfordā tādu ir jau ap 20. Pie tam mājas ir it paglītas, ar 5 vai 6 istabām. Vienam ir pat 9 istabu mājiņa ar visām ērtībām. Māju nopirkt Anglijā dažreiz esot vieglāk nekā noīrēt mēbelētu istabu. Bankas bez lielas tielēšanās aizdodot 80 proc. no pirkšanas summas. Tā kā normāla ģimenes mājiņa Bradfordā maksā ap 1000 mārciņu, to var pirkt, ja ir iekrātas 250 mārciņas — 200 vajaga iemaksai, 33 notāram. Lauksaimniecības neviens latvietis vēl nav nopircis, jo inventārs ir ļoti dārgs. Pavāja govs maksā ap 70 mārciņu. Ļoti daudzi nopirkuši divriteņus. Radio aparātus Anglijā parasti nepērk, bet īrē. Arī kultūras dzīve Anglijā, pēc V. Jaunuma atzinuma, neesot tik apsīkusi, kā to pauž daudzas vēstules. Hosteļos daudzi nodarbojas ne vien ar sportu, bet arī rīko koncertus un priekšlasījumus. Lielākos centros, kā jau minētajā Bradfordā un Mančesterā, latvieši ik sestdienu rīkojot sanāksmes ar koncertiem un teātra izrādēm. Zināms šķērslis esot dārgie dzelzceļi, bet arī tas esot pārvarams, jo katram strādniekam Anglijā ir tiesības 3 reizes gadā par 7 šiliņiem braukt ekskursijā, cik tālu vien viņš grib, kaut vai no Londonas līdz Orkneju salām. Visvairāk kultūras dzīve klibojot tā iemesla dēļ, ka neesot vadītāju.

V. Janums personīgi interesējies arī par iespējām no Anglijas doties uz citām zemēm. Nevienam tas neesot liegts. Uz ASV vai Kanādu bez sevišķām formālitātēm varot tikt katrs, kas saņemot no šim zemēm tā saukto afidēvitu un pats samaksā ceļu. Tūristu klasē brauciens pāri okeānam maksā ap 40 mārciņu. Tad gan jārēķinās ar to, ka uz braukšanas iespēju jāgaida vairāki mēneši vai pat pusgads. Bet, ja brauc pirmā klasē, kas maksā ap 50—60 mārciņu, vietas uz kuģiem var dabūt apmēram nedēļas laikā. Tā kā ceļam vajadzīgo naudu Anglijā varot nopelnīt samērā ātri, tad iznākot, ka ceļš uz aizjūras zemēm cauri Anglijai varot iznākt ātrāks, nekā nīkstot un gaidot izceļotāju nometnēs Vācijā.

Daugavas Vanagu priekšnieks savā referātā viscaur uzsvēra domu, ka neapmierinātie Anglijā esot mazākumā. Tie esot visvairāk tādi, kas devušies turp vieglprātīgās illūzijās, vai arī tādi, kuŗus iespaidojusi austrumu veiklā propaganda. Bez šaubām darbs lauksaimniecībā esot grūts, bet tas noteikti Anglijā esot vieglāks nekā Latvijā. Daļa inteliģences sūdzoties par to, ka nevarot atrast sev piemērotu darbu, bet tie gan esot tādi, par kuŗiem jādomā, ka tie „sev piemērotu" darbu neatrastu arī nekur citur.

Daudzi citi ir atbrīvoti no sākotnējiem līgumiem un tagad jau strādā savā speciālitātē. Visvairāk tas sakāms par zobārstiem, kas vairākos gadījumos arī ļoti labi pelna. Vairākos gadījumos darbu savā arodā atraduši arī farmaceiti un ārsti.

Pēteris Ērmanis

Divi vārdi

Kā šalka sidraba miglā,
Kā rīta, kā vakara krēslā
Tu svārsties it kā uz sliekšņa —
„Jā" vienā, „nē" otrā pusē.
Pusceriba tu un pussaubas,
Vārds neskaidri nenoteiktais:
Varbūt . . .

Kā vesera grāviens tu cērties,
Kā lauska sitiens pie sienas.
Tu saltā spožumā skani
Kā sauciens pār ledainiem
laukiem —
Bargs sauciens no likteņa lūpām,
Vārds noteiktais, skaudrais un
skaidrais:
Nekad!

Visvairāk partizānu darbojas Kurzemē

JAUNAS ZIŅAS PAR PRETESTĪBAS KUSTĪBU LATVIJĀ

Anglijā saņemtās ziņas par partizānu kustību Latvijā liecina, ka visaktīvāki partizāni ir Kurzemē, — nobeigdams savu referātu par iespaidiem divu mēnešu ilgā apmeklējuma laikā Anglijā, sestdien Eslingenas teātra zālē pateica Daugavas Vanagu priekšnieks V. Janums. Pēc ziņām, ko atnesusi kāda uz Angliju aizbēgusi latviete, kas pati piedalījusies partizānu darbībā, apcietināta, spīdzināta, bet tomēr dēkainā ceļā izbēgusi, Kurzemē aktīvi darbojoties vēl ap 150 vīru. Vislielākos grūtumus tiem sagādā pārtikas iegūšana. Agrāk šai ziņā palīdzējuši nacionāli noskaņotie iedzīvotāji, visvairāk lauku sievietes, bet partizānu atbalstīšana kļuvusi latviešu zemniekiem tik bīstama, ka paši partizāni vairās viņu pakalpojumus izmantot. Tā vietā atzīts par pareizāku iegūt pārtiku ar varu, uzbrūkot kolchoziem un noņemot to komūnistu līdzskrējējiem.

Kurzemē vairāki partizāni, dažkārt pašu vieglprātības vai neuzmanības dēļ apcietināti. Tos, ko apcietina, Ventspilī spīdzinot un no viņiem prasot, lai tie uzrāda savus biedrus. Kuldīgas apriņķī 1948. g. partizāni nošāvuši vienā reizē 3 augstākus komūnistu varasvīrus, kas braukuši kādā inspekcijā. Par to esot deportēti visi iedzīvotāji no diviem apriņķa pagastiem. Partizāni reiz ieņēmuši Sabili un tur valdījuši 12 stundas. Šai laikā viņi nošāvuši Novika uzticības vīru un 24 padomju virsniekus.

Partizāni darbojas arī Zemgalē, kaut mazākā apmērā. Kādreiz komūnisti apcietinājuši kādu partizānu grupas dalībnieku, viņu spīdzinājuši, bet pēc tam atbrīvojuši, lai tas kļūtu par čekas aģentu. Šis vīrs tomēr nav atgriezies pie saviem biedriem, bet sācis „vieninieka" gaitas, viens pats 6 mēnešus terrorizēdams visu Bauskas apgabalu. Vienreiz, kādā šķūnī ielenkts, viņš nošāvis trīs čekas virsniekus un izkļuvis sveiks un vesels. Pārdrošs būdams, viņš pat atklāti parādījies Bauskas restorānos. „Vieninieks" kritis 1948. g., kad guļot pārsteigts kādā šķūnītī un nošauts.

Vislabāk organizēti esot Madonas apriņķa partizāni, kam labi sakari ar Rīgu un stingra disciplīna. Pagaidām tie no aktīvākas darbības atturoties. Arī Latgalē esot diezgan daudz partizānu, bet tur to darbība daudzos gadījumos, diemžēl, robežojoties ar vienkāršu bandītismu laupījuma iegūšanai.

Pēc pieminētām ziņām, Latvijā esot apcietināta operdziedone Vilma Briede, kas dzīvojusi kopā ir partizāniem. Parastais sods esot 25 g. pārmācības darbos.

Latvijā dzīvojošie latvieši par apstākļiem rietumos esot samērā labi informēti un gaida un tic, ka trimdinieki rietumos dara visu, lai atkaŗotu tautai brīvību.

Alfrēds Dziļums

NIRNBERGAS PRĀVA

(Beigas)

Kad ziņnesis aizelsdamies atskrien ar virvi, bende to tūlīt paķeŗ savā rīcībā. Žigli pārmetis loku pār panīkušas skābardes zaru, tuklais miesnieka zeperis veikli saloka virves galu cilpā.

Tajā pašā laikā abi sargi, stingri satvēruši kaŗa noziedznieku pie elkoņiem, ved to pie soda vietas. Zēni jūsmīgi gavilē, sviež cepures gaisā un svelpj, gluži kā to redzējuši masu skatos ciema kino teātrī.

„Nāvi kaŗa noziedniekam! Nāvi nodevējam un tautas bendem!"

Mazais Heincs paceļ apstulbušās acis pret cilpu, kas karājas taisni virs viņa galvas. Zēns nesaprot, vai viņš vēl spēlē Nirnbergas prāvā galveno lomu, jeb lielie puikas viņu tiešām pakārs, lai tiktu vaļā no vārgā ierindnieka. Tad viņš te karāsies zem skābardes dienām ilgi tāpat kā lielie kaŗa noziedznieki nedēļas žurnālā ar nedzīviem, sastingušiem ķermeņiem, ar noliektām galvām un kūkumos uzrautiem pleciem.

„Apsūdzētais, kāda ir tava pēdējā vēlēšanās?" pēkšņi tiesas priekšsēdis viņam uzsauc.

Heincs apjucis paraugās draugos. Zēna acis apmiglojas, pieskrien ar karstām, sāļām asarām.

„Es negribu, es nespēlēju vairs! Es neesmu nekāds kaŗa noziedznieks! Es gaidu tēvu mājās — šoruden viņš pārnāks!" Un mazais Heincs izmisis turas ar abiem elkoņiem pretī.

„Viņš krīt histerijā!" Rolfs kliedz pāri zēnu galvām. „Tas pierāda viņa lielo vainu! — Aizsiet acis! Sargi, bendes, vai jūs bez nagu? Es jūs visus notiesāšu par sabotāžu, es jūs sadzīšu bunkurā! Es jūs pakāršu pašus ar savu roku, ja neizpildīsit tiesas priekšsēža pavēli! — Aizsiet noziedzniekam acis un vest uz paaugstinājuma!"

Protams, abi kārtībnieka dēli nebūt nav gļēvi, lai novaldītu mazo reņģu žāvētājas puiku. Arī miesnieka zēns zina savu lietu. Viņš uzvelk Heincu uz tukšas benzīna mucas tāpat kā tēvs kaujamu teļu uz steķiem un uzmauc notiesātajam cilpu kaklā. Tagad vēl mācītājs pasniegs noziedzniekam vīnu, nolasīs dažus pantus no bībeles, un tad bende izgrūdīs ar kāju tukšo benzīna tvertni no savas vietas. Sods būs izpildīts.

Skolotāja puika jau tuvojas soda vietai ar sadriskātu ābeci un sarūsējušā konservu traukā iesmeltu sāļo jūras ūdeni.

Diemžēl, mācītājs nespēj pateikt ne amen, kad zēnu pulks pēkšņi pajūk uz visām pusēm.

„Rolands! Sarkanais Rolands!" puikas kliegdami mūk un slēpjas, jo zvejnieku puisis nevienam ciema zēnam galvu nav glāstījis. Arī Heincam nē.

„Aitgalvji! Ko jūs te darāt? Vai tā nav mana virve, ko es meklēju kopš pagājušās nedēļas? — Un Heincs, mazais memmes dēliņš, iebāzis jau galvu cilpā!" Ar vienu roku garais zvejnieku puisis norauj virvi no koka zara, ar otru, paķēris zēnu padusē, laiž tam krusteniski pār dibenu sitienu pēc sitiena.

„A — i! Mēs tak spēlējāmies! Mēs taisījām Nirnbergas prāvu!"

„Še tev prāva, še tev tiesa!" Rolands sit zēnam bez žēlastības.

Tiesas amatpersonas naski aizjož katra uz savu pusi, tikai Heincs netiek no saniknotā puiša vaļā.

Jūrmalā gadās arī māte. Vaļējos matus mētādama, kalsenā sieva žigli steidzas uz soda vietu. Rolands neslēpj, no kurienes izvilcis zēna galvu.

„Tu viņu nelutini, to knauķi!"

„Heinc!" arī mātes sejā ieskrien sārtums. „Tu dulnais puika! Tu bāz galvu cilpā, lai lielie tevi nožņaudz! Ne soļa vairs netiksi no istabas laukā! Sēdēsi pie grāmatām, kamēr sapūsi!"

„Bet mēs tak spēlējām Nirnbergas prāvu!" mazais Heincs, vēl asaras birdinādams, mēģina taisnoties. „Mēs tiesājām kaŗa noziedniekus, viņi nelaiž mūsu tēvu mājās!"

„Muti —! Tādēļ tēvs neatgriežas, ka te izaudzis tāds muļķa zēns! — Marš, cietumā! Guli līdz vakaram, kamēr iešu mājās!" Neganti pārskaitusies, zvejnieka sieva iegrūž zēnu bunkurā, aizbultē durvis un aizsteidzas Rolanda pēdās uz reņģu žāvētavu.

Heincs, pazaudējis saules gaismu, jūt, ka arī viņa mazajā sirdī kļūst tumšs. Ne skaņas vairs no pasaules, ne trokšņu. Ne zēnu klaigas vairs dzirdamas, ne jūras šalkoņa, ne mātes un Rolanda dusmas. Tas ir briesmīgs sods, Heincs caur asarām domā. Briesmīgāks nekā Nirnbergas tiesa piespriedusi kaŗa noziedzniekiem Un ja māte pati ar savu roku viņu iemetusi tumšajā alā, tad viņš katrā ziņā ir ļoti ļoti noziedzies, tik neglābjami noziedzies, ka pat tēvs negrib atgriezties . . . Viņš labāk dzīvo svešumā, salst un badojas, bet nebrauc mājās, lai nebūtu jāsatiek tik nevaldāms puika, kāds tagad ciemā izaudzis viņa Heincs . . .

Un mazais noziedznieks nevaldāmās sirds sāpēs saņem rociņas. „Mīļais Dieviņ, tu esi visuzinātājs, tu tak redzēji, ka mēs prāvu taisījām pa jokam! Un virvīti arī es būtu aiznesis atpakaļ, tādēļ Rolandam nevajadzēja tā sist. Vakarā es būtu pieminējis arī tēvu, jā, taisni šovakar es būtu to darījis, kad lielā prāva būtu nobeigta un kaŗa noziedznieki saņēmuši sodu. Viņi taču ir vainīgi, ka tēvs vēl vergo tundrās, mīļais Dievs, kādēļ tu to neredzi! — Jeb tu viņu esi jau aizsaucis pie sevis, viņš nav izturējis moku? Tad gan Nirnbergas prāvu vajadzēja nobeigt līdz galam, tad kaŗa noziedzniekiem vajadzēja piespriest vēl bargākus sodus! Viņus vajadzēja nodzīt pašā elles dibenā, taisni vecā velna nagos! — Mīļais Dievs, kādēļ tu uzsūtīji māti un Sarkano Rolandu, kādēļ tu prāvu neļāvi nobeigt?" — Heincs vairs nelūdzas, bet draud. Viņa sīkā balss noskan drēgnajās velvēs vairākkārtīgās atbalsīs, viņš pārbīstās no svešajām skaņām, jo liekas, visos tumšajos kaktos bargi kliedz kaŗa tribunāla tiesneši, pasludinot sodu — pakārt, pakārt, pakārt!

Heincam trīc rokas, ļodzās un dreb mazais augums, piere apraso ar sviedru lāsēm, kaut pagrabs ir mitrs un auksts.

„Dievs, kādēļ tu ļāvi mātei mani ieslodzīt? Viņi mani pakārs, viņi mani nožņaugs, ak Dievs!"

Nedzīvie bunkura kakti neglīti mēdās pretī — kārs, kārs, tevi kārs!

Heincs mēģina bēgt, bet tumsā viņš pat durvis nevar atrast. Un ko tas līdzētu — biezās, smagās dzelzs durvis ir aizbultētas un nostiprinātas no ārpuses. Viņš dzīvs iegrūzts neatveŗamā kapā! Jau pietrūkst elpas! — Heins speŗ nedrošu soli un tūlīt klūp. Viņš sataustā rokās auklu, cietu, izturīgu zvejnieku auklu. Varbūt tēva neredzamais gars viņam virvi ieliek rokās, šo pašu, ko miesnieka zēns atvilcis no laivām. Vai arī cilpa nav uzmesta kā nākas? Bet to Heincs prot pats. Viņš to izdara ātrāk nekā bende prāvas laikā. Viņš tāpat pakāpjas uz tukšas benzīna kannas un piesiem auklu pie bojāto griestu stiepļu režģiem. Šoreiz viņš to dara ātri, steigdamies, lai atkal nepavērtos durvis un neparādītos māte vai Sarkanais Rolands.

Māte atvēra durvis tikai vakarā, kad pār jūras līci vizuļoja rietošās saules stari, nokrāsodami pie apvāršņa pamesto kuģa vraku tumši sarkanā krāsā.

„Heinc!" kalsenā sieva drausmīgi iekliedzās. Bet sastingušā zēna lūpas klusēja. Tikai virs zaļgani sarkaniem jūras ūdeņiem neglīti ķērkdamas sasaucās izsalkušās kaijas — kārts, pakārts! . . .

Chronika

Nacionālā teātra aktieris Jā[illegible] Ģērmanis šopavasar atskatās uz [illegible] gadiem skatuves darbā, ko atzīm[illegible] ar Strindberga lugas „Jūlijas jaunkundze" izrādi.

Henrija Moora piecu stāstu krājumu Portreja glītā ārējā ietērpā ar Pētera Rožlapas vāka zīmējumu izdevis Jāņa Miķelsona apgāds Vircburgā.

M Gaides un A Endziņa Tēvu valodas mācību tautskolas 6. un 7. klasei izdevis [illegible] Mantnieka apgāds. Grāmatai [illegible] pievienots saraksts par latviešu valodā nevēlamiem izteiksmes veidiem un atsevišķiem vārdiem.

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. ieskaitot), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 1,30 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareille iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama: „Latvijai" (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

SLUDINĀJUMI

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies Ausmas nometnes vadībai, dāmu komitejai, Selonijas konventam, Ausmas nometnes akadēmiskai saimei, skolai, māc. N. Reinfelda kungam, YMCAs organizācijas pārstāvim, skautiem, apgāda kopai un visiem Ausmas nometnes iemītniekiem, kas pavadīja mūsu tēvu JŪLIJU BALTIŅU uz pēdējo dusu. (253)

Treilonu un Akermaņu ģimenes

Agr. V. Grozgalvja Amerikas lauksaimniecība

iznākusi un pasūtināma Daugavas Vanagu grāmatnīcā (13a) Nürnberg 2, DP Camp „Valka". Cena DM 2,50. Atkalpārdevējiem atlaide. (207)

Paziņoju, ka esmu mainījis dzīves vietu,

kāpēc visus man domātos sūtījumus lūdzu adresēt uz zemāk minēto adresi.

Izsūtu ar uzliktu pēcmaksu + sūt. izdev.:

	DM
Es izvēlējos brīvību, V. Kravčenko	3,—
Dzīves mācība, H. Kreicers	3,50
Maestro, Anšlavs Eglītis (uz laba pap.)	7,50
Maestro, Anšlavs Eglītis (uz plān. pap.)	6,50
Misiņi, Agr. J. Grīnblats	2,60
Latviskas Lieldienu pastkartes no 0,15 līdz 0,40 gab.	

ROBERTS GUDRUPS, DP Transit Camp. Bl. V—33. (21a) Paderborn, Postfach. (252)

Kas varētu aizdot uz neilgu laiku vai pārdot pret labu samaksu Brastiņa **LATVJU ORNAMENTIKA „LATVIJAS SAULE" komplektu?**

Rakstīt R. Priedem, Lochinvar Hostel, Edinburgh, 5, Gr. Britain. (224)

Latvieši — iegādājieties latvisku grāmatu savām tālākām trimdas gaitām. Dāviniet tās svētkos!

L. A. B. DAUGAVAS VANAGU grāmatnīca

(13a) Nürnberg 2, A/C „Valka"

piedāvā plašā izvēlē

trimdā izdotās latviešu grāmatas:

	DM
Andr. Eglītis Kurzemes krasts, dz. ant.	3,—
Anšl. Eglītis Maestro, stāsti	6,50
E. Ādamsons Smalkās kaites, noveles	4,—
J. Jaunsudrabiņš Dzimtene I, romāns	4,—
A. Grīns Pelēkais jātnieks, romāns	8,—
A. Grīns Dvēseļu putenis II, III d. à	4,—
A. Dziļums Rīta ceļiens (Celmeņ. II d.)	3,60
E. Salna Pildāmspalva, novele	0,80
K. Raudive Nolādētās dvēseles I, rom.	4,—
K. Raudive Nolādētās dvēseles II, rom.	5,50
André Žids Pastorālā simfonija	5,—
J. Kildzējs Cilvēki uz tilta, noveles	4,—
Kn. Lesiņš Lietas, kas kārtojas pašas, noveles	5,50
A. Niedra Līduma dūmos I, II d., rom. à	4,50
Br. Kaudzītes Mērnieka laiki, broš., bez illustrācijām	7,—
H. Moors Portreja, noveles	3,50
J. Miesnieks Lībju gala soģis, rom., ies.	9,—
Fr. Bārda Zemes dēls, dzejoļi, ies.	8,—
Fr. Bārda Dziesmas un lūgšanas dzīvības kokam, dzejoļi, ies.	8,—
Trimdas rakstnieki I/II à 4,80 — III	6,50
Valdis Staburaga bērni, stāsts	7,—
Z. Lagerlefa Nilsa Holgersona brīnišķīgais ceļojums, I	4.50
Ž. Verns Mazais kapteinis, II/III, rom.	5,—
Bišu grāmata — Brīnumzaķis	3,50
R. Skujiņa Kas var gadīties	2,80
Ed. Zicāns Vieglā gaita, ābece	5,—
Agr. V. Grozgalvis Saimniekošanas pamatjautājumi	5,50
Agr. V. Grozgalvis Amerikas lauksaimniecība	2,50
V. Bērtiņa Mājas cepumi (vairāk nekā 300 receptu)	2,60
H. Birziņa Latviska un moderna virtuve	9,—
Daugavas Vanagi Nr. 1., rakstu krāj.	2,50
Daugavas Vanagi Nr. 2., rakstu krāj.	2,50

Bez tam vēl daudzi še neminēti agrākie izdevumi un plašā izvēlē jaunākie trimdas izdevumi. Pieprasiet katalogu. (251)

ALFREDS KALNĀJS

(14a) SCHWAB.-GMÜND, Artillerie-Kaserne, Lettenlager,

piedāvā jaunizNākušās:

SKOLĒNU KOŖI (I/III) I daļa à 3,50
60 (2 un 3 bals.) latv. taut. un mākslas dziesmas
J. MEDIŅŠ I/III solo dz. (mazs tirāža!) à . . . 7,—
V. DĀRZIŅŠ I/II latv. t. dz. (parastās) à . . . 3.—
vieglā iekārtojumā, der arī klav. solo spēlei un daž. c. notis un latv. krāj. markas. (16)

5 MELNIE

vēlas iepazīties nop. prec. nol. ar latvju meitenēm no 18—30 g. v. Rakstīt: A — 25 g. v., B — 26 g. v., C — 28 g. v., D — 35 g. v. un E — 28 g. v. Of. 259.

Vēlos sarakstīties

ar tautietēm, kas gribētu izceļot uz Angliju. Rakstiet Valerians D. C. A. E. C. Hostel, Longwith, Nr. Mansfield, Notts, Gr. Britain. (249)

IRO STARPTAUTISKAIS MEKLĒŠANAS DIENESTS, AROLSENĀ, MEKLĒ:

Ēriku Gudriti, dz. 10. 12. 1924., pēdējās ziņas no Šutthofas; Editi Gūtmani, dz. 1906., Rīgā, p. z. no Bodenbachas; Liliju Hammerichu dz. Plūmi, dz. 1910., Rīgā, p. z. no Zulcendorfas pie Zosenas; Oto Valdemāru Hartmani, dz. 23. 6. 1919., Ventspilī; Emmu Heidemani un Henrieti Heidemani, p. z. no Svinemindes; Menitu Heidemani, 50 vai 60 g. v., dz. Rīgā, p. z. no Ķīles; Aumenu Birutu Heldu, dz. 1923. Latvijā, p. z. no Talsiem; Gabrielu Hercenbergu, 67 g. v., p. z. no Liepājas; Hariju Hercenbergu, 25 g. v., p. z. no Liepājas; Jozefu Hercenbergu, 28 g. v., p. z. no Liepājas; Lasu Hercenbergu, 31 g. v., p. z. no Liepājas; Ernestīni Horosinsku, dz. 1. 5. 1913., Rīgā, p. z. no Klein-Lukovas; Gunāru Ieviņu, dz. 4. 9. 1925., Rīgā, p. z. no Svinemindes; Nikolaju Ikenu, 60 g. v., p. z. no Rīgas; Austru Irbenieku, dz. 5. 2. 1911., un Laimonu Irbenieku, dz. 20. 5. 1937., p. z. no Ezeres pag.; Borisu Itkinu, dz. 1910., un Izraēlu Itkinu, dz. 1907., Rīgā, p. z. no Rīgas; Solomonu Itkinu, dz. 1912., no Rīgas, p. z. no Šutthofas.